

Robbanás az Azomureş kombinátnál

Nem okozott légszennyezést

Fotó: Nagy Tibor

Szerdán hajnalban 1.02 órakor robbanás történt a marosvásárhelyi Azomureş vegyi kombinát 3-as számú ammónia-előállító egységénél. A lökeshullám nemcsak a városban, hanem a peremtelepüléseken is érződött. A felcsapó lángok és a füstfelhő több kilométerről látható volt. A helyszínre több tucat tűzoltó- és mentőautó érkezett. Éjjelre a biztonsági intézkedések miatt lezárták a forgalmat a Dózsa György utcában.

Vajda György

A robbanás után több mint 20 perccel a mobiltelefon-hálózaton küldött RoAlert-vészjelzéssel értesítették a lakosságot az eseményről és arról is, hogy nincs ok aggodalomra, mert a nagyon enyhe szél a füstöt nem a város, hanem északkelet felé, a Mezőség irányába terelte. A gyár közleménye is megerősítette mindezt. A robbanást az ammónia-előállító egység egyik vezetéknél keletkezett repedés okozta. A berendezések leállításakor következett be a szerencsétlenség. Emiatt egy, a közelben tartózkodó 50 éves férfi megsérült, a kiszakadó repeszek találták el. Karcsonttörését szenvedett, állapota nem volt súlyos, a kikerkező mentők el-

látták a sérülését, a sürgősségin kezelték, majd haza is engedték.

A katasztrófavédelmi felügyelőség és a mentők, valamint a helyszínen levő rendőrök, csendőrök mellett rövid idő alatt a helyszínre érkezett a katasztrófaelhárítást irányító Cristian Buhăianu főfelügyelő-helyettes, Mara Togănel prefektus és Ovidiu Crăciun, az Azomureş termelési igazgatója is. Az utóbbi elmondta, biztonságosan leállították a berendezést, felszabadították a nyomás alól, és a tűzoltóknak sikerült megfékezni a lángokat.

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje
IDEJÉBEN
megújítani előfizetését!
Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!
Telefon:
0742-828-647

Fél év börtön a táblamázolónak

Hat hónap letöltendő börtönbüntetésre ítélte a székelyudvarhelyi bíróság első fokozatban a Bákó megyei férfit, aki tavaly januárban fekete festékszóróval lefújta a magyar feliratokat több székelyföldi település kétnyelvű helységnevtábláján.

2.

Fontos a javallatok betartása

A sztóma olyan, sebészek által létrehozott bélnyílás, szájadék a hasfalon, melyen keresztül a széklet vagy a vizelet egy cserélhető zacskóba jut a szervezetből. Viselése sok problémát okoz a pácienseknek testi és lelki szempontból egyaránt.

5.

Réka a székelyföldi István, a király előadásban

Gyakran láttuk szavalni, énekelni, legutóbb pedig örömmel értesültünk, hogy beválogatták Réka szerepére az István, a király rockopera székelyföldi nagyprodukcióban. Ritziu Ilka Krisztinával gyakori átlénygüleiről és az új produkció előkészületeiről beszélgettünk.

6.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szakületünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Aktuális

Durvuló politika

Mózes Edith

Túlzás nélkül nevezhetnénk akár háborúnak is, ami a liberálisok vezetői között történik a pártelnöki tisztségért folyó kampányban. A kormányfő annyira nyeregben érzi magát – állítólag ő a „néma” államfő jelenlegi kegyeltje –, hogy saját testőreivel akadályoztatta meg, hogy Ludovic Orban a mikrofonhoz jusson egy minapi kampánygyűlésen. Az eseménynek lelkesen tapsoltak Orban korábbi szövetségesei: Rareş Bogdan, Raluca Turcan, Emil Boc, Gheorghe Flutur, Alina Gorghiu...

Közben a verbális támadások egyre durvábbak, a pofonokat sem kesztyűs kézzel osztogatják. Cîțu a párton belüli diktatúráról beszél, Orban árulást emleget. A miniszterelnök azt állítja, hogy Orban „feláldozta” a párt érdekeit azért, hogy legalább a képviselőház elnöki tisztségét megszerezze, miután a koalíciós partner USR-PLUS szövetség nem egyezett bele, hogy ő maradjon a miniszterelnök. A Cîțu-tábor szerint Orban elárulta a – Románia fejlesztésével kampányoló – párt 1300 polgármesterét is, amikor a tisztségek elosztásánál átengedte a koalíciós partnereknek a fejlesztési, az európai beruházásokért felelős és a közlekedési minisztérium vezetését.

Orban replikájában azt vágta támadói fejéhez, hogy az akkori tárgyalódelegáció jelenleg Cîțu támogató tagjai követtek el árulást tavaly decemberben, amikor „magára hagyták” a koalíciós tárgyalásokon. Orban szerint így is teljesítette azt a megbízatást, hogy a PNL-nek a parlamenti súlyával arányos kormányzati jelenlétet „harcolt ki”.

(Folytatás a 3. oldalon)

JÚLIUS

8., csütörtök

A Nap kel
5 óra 38 perckor,
lenyugszik
21 óra 16 perckor.
Az év 189. napja,
hátravan 176 nap.

IDŐJÁRÁS

Felhőátvonulások

Hőmérséklet:
max. 29 °C
min. 19 °C

Isten éltesse!

Ma ELLÁK,
holnap LUKRÉCIA napja.
LUKRÉCIA: a Lukrécusz
férfinév női párja. A nevet né-
pies szófejtéssel a latin *lucrum*
szóval szokták magyarázni,
aminek a jelentése nyereség.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2021. július 7.

1 EUR	4,9270
1 USD	4,1655
100 HUF	1,3891
1 g ARANY	241,8316

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő
hónapra a Népújság szerkesztőségében:
Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám,
2. emelet, 57-es iroda. Borbély Ernő, naponta 9-14 óra
között, szombat – vasárnap zárva.
Tel. 0742-828-647

Megyei hírek

Somostetői összejevetel nyugdíjasoknak

A Romániai Nyugdíjasok Egyesületének Maros megyei fiókjára a járványügyi szabályok betartásával szabadtéri együttlétet szervez tagjai számára július 22-ére, csütörtökre a Somostetőn. A programban állatkerti látogatás is szerepel. Feliratkozni keddtől péntekig 10 és 13 óra között lehet a Maros megyei fiók marosvásárhelyi, Bolyai utca 36. szám alatti, emeleti székhelyén.

Kastélytúra

A marosvásárhelyi Női Akadémia július 10-én, szombaton kastélytúrára várja az érdeklődőket a következő útvonalon: görgényszentimrei Rákóczi–Bornemissza-kastély és dendrológiai park – marosvécsi Kemény-kastély – maros-hévízi Urmánczy-kastély és Urmánczy-fürdő (vagy városi sétá). Indulás július 10-én reggel 8.30 órakor 16 személyes mikrobusszal a Mărăști téri Petrom benzinkúttal szembeni parkolóból. Szállítási költség személyenként 50 lej, belépő 35–50 lej. Jelentkezni a 0265-311-727-es telefonszámon vagy a Női Akadémia Group Facebook-oldalon lehet.

Márton Áron-émlékiállítás

Július 8-án, csütörtökön 18 órakor a marosvásárhelyi várban levő Régészeti és Történelmi Múzeumban megnyílik az Imacsokrok Márton Áron püspöknek a Gyulafehérvári Főegyházmegegyi Levéltár gyűjteményéből című emlékiállítás. A tárlat Márton Áron püspökké szentelésének 82. évfordulója előtt tiszteleg. A megnyitót követően keddtől péntekig 9 és 16, szombaton és vasárnap 9–13 óra között látogatható a kiállítás.

Baki Ildikó tárlata

A Maros Megyei Képzőművészek Egyesülete szervezésében Baki Ildikó festészeti és grafikai munkáiból nyílik kiállítás július 11-én, vasárnap déli 12 órakor a marosvásárhelyi Bolyai téri unitárius egyházközség Dersi János termében.

Bronzportré- és emléktábla-avatás

Tompa Miklós rendezőnek, színészpédagógusnak, színházalapítónak, valamint a feleségének, Mende Gaby színésznőnek állítanak emléket Marosvásárhelyen. A két művész sírján elhelyezett bronzportrékat, valamint emléktáblát július 8-án, csütörtökön 11 órakor a katolikus temetőben avatják fel Tompa Gábor színházi rendező, a Kolozsvári Állami Magyar Színház igazgatójának kezdeményezésére. A megemlékezésen a hozzátartozók mellett a színházi élet képviselői és egyházi személyiségek is részt vesznek.

Baricz Lajos Borzonton

Július 10-én, szombaton ünnepli a borzonti Kolping Család megalakulásának 25. évfordulóját. Az eseményre a marosvásárhelyi Kolping Családot is meghívták. A találkozón Muresan Kilyén Emma tanárnő bemutatja Baricz Lajos tavaly és idén megjelent köteteit.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

Fél év börtön a táblamázolóknak

Hat hónap letöltendő börtönbüntetésre ítélte a székelyudvarhelyi bíróság első fokon azt a Bákó megyei férfit, aki tavaly januárban fekete festékszóróval lefújta a magyar feliratokat több székelyföldi település kényes helynévtábláján – adta hírül a hétvégén az MTI.

Az elkövetőt rongálás miatt marasztalták el, a vádatban nem szerepelt a magyar közösség elleni uszítás, noha a benyújtott feljelentések alapján ezt is vizsgálta az ügyészség.

A bíróság elutasította a Székely Figyelő Alapítvány az ügyészi döntés felülvizsgálatát kérő beadványát is, arra hivatkozva, hogy az elkövetőt a táblafestéskor nem a magyarok elleni gyűlölet vagy előítélet vezérelte, hanem egy korábbi személyes konfliktusra reagált. Tettét ugyanakkor nem követték gyűlöletre, erőszakra, diszkriminációra uszító felhívások a magyar nemzeti kisebbség ellen. A Székely Figyelő Alapítvány az ügyben a strasbourgi Emberi Jogi Európai Bírósághoz fordult, panaszát jegyezték.

A büntetett előéletű, 30 éves bákói férfi tavaly január 4-éről 5-ére virradó éjszaka a DN13A jelzésű országút mentén öt helynévtáblát rongált meg a magyar helynévtáblák lefestésével: Hármásfalva, Székelyudvarhely, Méréfalva, Székelyszentlélek és Csíkszereda kijáratainál. A székelyudvarhelyi helyi rendőrség a térfelügyelő kamerák felvétele és az autó rendszáma alapján már másnap azonosította az elkövetőt, aki beismerte tettét, miután az autójában megtalálták a festékszórót is.

A férfit az Országos Közúti Infrastruktúra-kezelő Országos Társaság (CNAIR) kárára elkövetett rongálás miatt rótták ki büntetést: a hathónapos letöltendő szabadságvesztés mellett 1899 lej kártérítés kifizetésére kötelezték. Az ítélet nem jogerős, megfellebbezhető a Harghita megyei törvényszéken. (GRL)

A hármásfalusi helynévtáblát is lemázolta a Bákó megyei férfi
Fotó: Muszka Árpád (archív)

Július 15-től kezdődik a jegyárusítás

Másfél hónap maradt az István, a király székelyföldi nagyprodukció bemutatójához, az alkotók megfeszített tempóban készítik elő a nyár talán legvárhatóbb eseményét. A munka jól halad, készülnek a jelmezek, próbál a kórus és a tánckar. Az előadásra július 15-én éjfél után lehet jegyet váltani az eventim.ro honlapon.

Az *István, a király* székelyföldi nagyprodukció előadására a belépőket online az eventim.ro honlapon vagy a sepsiszentgyörgyi városi kulturális szervezőirodában vásárolhatják meg az érdeklődők. Az eseményre három kategóriában lehet jegyet váltani: 90 lej a VIP-kategória, 60 lej az 1. kategória, 30 lej a 2. kategória. A jegyeket, valamint a jegyinformációkat magyar nyelven a www.eventim.ro/lang/hu címen érhetik el, ezután az esemény reklámjára kattintva, a kategória, majd az ülhely kiválasztásával vásárolhatják meg. Az előadás ötször: augusztus 20-án, 21-én, 22-én, 23-án és 24-én tekinthető meg a sepsiszentgyörgyi Sepsi Arénában. Minden előadásra elérhető lesz az adott nap szereposztása az eventim.ro honlapon is vagy a produkció Facebook-oldalán (<https://www.facebook.com/istvanakiraly2021>).

A jelenleg érvényben levő Covid-szabályozás értelmében az előadás alatt csak a maszkviselés kötelező. Amennyiben a törvénykezés változik addig, a szervezők az augusztus 20-án érvényes szabályok szerint engedik be a nézőket.

Az előadást 5 éven aluli gyerekeknek, a hangerősség miatt, nem ajánlják. A produkcióra kedvezményes jegyeket lehet váltani – 30 lej értékben – a második kategóriájú szektorokba. Továbbá a szervezők fenntartanak helyeket mozgássérült személyek számára is, nekik a belépés ingyenes, kísérőiknek 30 lejes jegyet kell váltaniuk az erre kijelölt helyekre.

RENDEZVÉNYEK

Vásár a Rózsák terén

Július 8-tól, csütörtöktől 11-éig, vasárnapig 9 és 22 óra között helyi termelők vására lesz Marosvásárhelyen, a Rózsák terén. A látogatók egyebek mellett házi élelmiszerek és szörpök, kézműves termékek, kézzel készített ékszer, natúr kozmetikumok és virágok gazdag kínálatából válogathatnak. A vásárra való regisztráció során a Maros megyei termelők előnyt élveznek.

SEPSISZENTGYÖRGY VÁROSA BEMUTATJA:

SZÖRENYI LEVENTE - BRÓDY JÁNOS

ISTVÁN, A KIRÁLY

ROKÓPERA

BOLDIZSÁR MIKLÓS „EZREDPORDULÓ” CÍMŰ DRÁMÁJA ALAPJÁN

SZÉKELYFÖLDI NAGYPRODUKCIÓ

AUGUSZTUS 20-24.

SEPSISZENTGYÖRGY, SEPSI ARÉNA

www.eventim.ro

www.kultura.ro

www.sepsiszentgyorgy.ro

www.istvanakiraly2021.ro

Mindemellett elindult az *István, a király* székelyföldi nagyprodukció honlapja is, amely elérhető a www.kultura.ro oldalon, az *István, a király* menüpont alatt. (közlemény)

Nőszövetségi együttlét Sáromberkén

Nőszövetségi összejevetelt szervez Sáromberkén július 11-én, vasárnap 17 órától a helyi református egyházközség nőszövetsége és lelkipásztora. A közös együttlét istentisztelettel kezdődik, igét hirdet Péter Júlia maroszentannai lelkipásztor, majd Gál Tünde várhegyi lelkész Újrakezdés vagy újat kezdés – egy járvány tanulási programmal tart előadást, ezt követően zenés ifjúsági program lesz. Az érdeklődők evangéliumi könyveket vásárolhatnak, továbbá egy fotókiállítás is meg lehet tekinteni. A találkozót szeretetvendégséggel zárul.

NÉPÚJSÁG

ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczadi Attila, Menyhart Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaali Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Pirokska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.

TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.

FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.

REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.

SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.

A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.

Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.

Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9-15 óra, péntek: 9-14 óra között, szombat vasárnap: zárva.

642357800069
ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Rendszerszintű problémát jeleznek a magyar érettségizők gyengébb eredményei

Rendszerszintű problémákat jelez, hogy az országos átlagnál gyengébben teljesítettek a magyar diákok a romániai érettségiben, ezért mélyreható reformokra van szükség – mutattak rá az oktatási szakemberek, akiket szerdai számában idézett a Krónika című lap.

Idén 800-zal kevesebb (5870), tanulmányait magyarul befejező diák jelentkezett a vizsgára, és csökkent a teljesítési arány is a tavalyi 60 százalékhoz képest. A bukaresti oktatási minisztérium kisebbségi oktatásért felelős államtitkarsága által kedden közzölt adatok szerint a magyar tannyelvű iskolákban idén a jelentkezők valamivel több mint 58 százalékának sikerült az érettségije, míg az országos átlag a 68 százalékot közelíti.

A magyar diákok több mint 35 százaléka megbukott a román nyelv és irodalom vizsgán, míg magyar nyelv és irodalomból több mint 95 százalékuk szerzett legalább elégséges osztályzatot.

Területi bontásban Hargita a második leggyengébben teljesítő megye a jegyek átlaga tekintetében.

Demeter Levente, Hargita megye főtanfelügyelője szerint a nyelvi elszigeteltség is az oka a gyengébb teljesítési aránynak, hisz a román nyelvvel jórészt csak románórán találkoznak a székelyföldi diákok. Úgy vélte, a járvány miatt bevezetett online felmérések is félrevezetőek lehetnek, sok diákban megerős-

sítve azt a tévhitet, hogy kevés erőfeszítéssel is jó jegyet lehet elérni.

Kovácsna megye főtanfelügyelője, Kiss Imre a lap megkeresésére úgy vélekedett: liceumba jár sok olyan gyerek is, akinek nem ott volna a helye, egy részük pedig nem is akar érettségizni. Sok esetben jó osztályzatot kap a diák románból, de igazából képtelen kommunikálni román nyelven, hiszen az érettségi memorizálásról szól, szövegrészek betanulásáról, jobb képességük jobban veszik ezt az akadályt, azért teszik le sikeresen a vizsgát.

Ferencz-Salamon Alpár, a Romániai Magyar Pedagógus-szövetség (RMPSZ) szakmai alelnöke szerint a tananyag és az egész oktatási rendszer mélyreható reformjára, a 21. századi követelményekhez igazítására van szükség. Nem fognak változni az érettségi eredmények és a román nyelv elsajátításának hatékonysága sem, ameddig ezeket a reformokat nem hajtják végre a közoktatásban – szögezte le.

Hozzátette, óriási a szakadék a nyelvi készségek és a vizsgakövetelmények között, hátrányos helyzetbe hozzák azokat a tanulókat, akiknek a nyelvi környezete nem teszi lehetővé a román elsajátítását. A szakember szerint nem a diákokban vagy a pedagógusokban kell keresni a hibát, hanem az évek óta toldott-foltozott oktatáspolitikát okozza a gondokat. „Alaposa kellene az újításhoz hozzáállniuk a törvényhozóknak, tananyagíróknak” – mondta az RMPSZ alelnöke. (MTI)

BCG és hepatitis B elleni védőoltást vásárol az egészségügyi minisztérium

Az egészségügyi minisztérium 406 ezer dózis BCG oltást, illetve 160 ezer adag hepatitis B elleni védőoltást vásárol, a központosított beszerzéshez szükséges valamennyi eljárás lezárult már – tájékoztatót a sajtó.

A tuberkulózis megelőzésére kifejlesztett újszülöttkori BCG védőoltásokat csütörtökön szállítják ki az Unifarm állami vállalatnak, majd onnan a megyei közegészségügyi igazgatóságokhoz jut. A hepatitis B elleni védőoltás kiszállítása szintén „a következő időszakra” várható – derül ki a minisztérium közleményéből. A dokumentum szerint június elején országos szinten 48.781 dózis volt készleten a hepatitis B elleni vakci-

nából és 65.900 adag a BCG oltásból. Előbbiből átlagban 12.500, utóbbiból 27 ezer fogy el havonta. „Az egészségügyi minisztérium a helyi igényeknek megfelelően többször is újraosztotta a megyék között a vakcinákat az országos oltási program folytonosságának biztosítása érdekében” – fogalmaznak a közleményben.

A sajtótervező ugyanakkor felszólította a megyei közegészségügyi igazgatóságokat, vizsgálják meg, vannak-e olyan csecsemők, akik ebben az időszakban születtek, és nem kapták meg az oltást. A minisztérium egyben arról biztosít mindenkit, hogy valamennyi oltatlan gyermek meg fogja kapni a vakcinát. (Agerpres)

Adalékok a sajtó fejlődéséhez

A minap régi újságokkal bibelődtem. Kivágtam belőlük azokat a megnyilvánulásokat és nyilatkozásokat, amelyek harminc év után is érdeklődésemre tarthatnak számomra. Az ok a lehető legprózaibb: kis egyetemes-kamrámban (közönségesen: Jean-Jacques Debaré) már mindent kiszorítanak az egykor friss, mára történelmi avult újságok és folyóiratok, és már semmi más nem lehet abban az ablaktalan tömbházi mellékhelyiségben tárolni. A helycsinálás egyik klasszikus módszere a ballasztanyag eltávolítása. Esetünkben a többi napi hírről, kommentárról, cikkleményről való lemondás. A megtartásra ítélt, kivágott aprónyomatványok pedig már egy műanyag irattartóban, tokban, borítóban kényelmesen elférnek. Könyvtárosként, aki voltam, azzal is tisztában vagyok, hogy a hagyományok majdan rendező hálás utókor dolgát megkönnyítendő, felírom a kivágott szelére a forrást: a lap megnevezése, évfolyam- és lapszám, esetleg év és hónap-nap jelzése.

Elretentő példaként láttam egy szenvedélyes magángyűjtőt – különben alkalmi barátom és tolforgató –, akinél halmokban és dalmahodó hegyekben, kötegekben, bálákban hajórakományi időszakai sajtó gyűlt fel – csupán a rendszeres váltás óta eltelt néhány év alatt. (A gyűjteményt Temesváron láttam 2001-ben.) A sajtó akkor már-már kóros burjánzására azóta sincs kielégítő magyarázat: a közönség felfokozott érdeklődése az információhordozók iránt a magyarázatnak csak egyik fele.

Ja, a barátom azt mesélte, hogy 1990-ben, a temesvári történelmi események dacára, vagy annak hála, még tömbösített proletártanyán éltek, magyarán lakótelepen. Barátom az első naptól kezdve vásárolni kezdte az újságokat – szinte egy vagyont költött rájuk –, volt, amit megrendelt, a postás átkozódott, másokat számonként vásárolt fel, voltak beépített és bebetetett újságárusok, akik félretették neki naponta a lapszámokat, és ő fáradhatatlanul róta a város utcáit és tereit – Temesvár, akárhogyan vesszük, világváros –, hamar belefáradt, és akkor vásárolt egy használt kocsit, levizsgáztott, jogsit szerzett, azzal bóklászott, gyűjtögette a sajtót, összehasonlította a híreket, felfedezte, ha közös forrásból táplálkoztak a cikkírók, szerkesztők, a véleménykülönbségeket kategorizálta, kijegyezte a sajtóhibákat, olyik lapnak beírt a szerkesztőségébe, válaszokat is kapott, sőt egyszer-kétszer eljutott a vezércikkig, ugyanis publikálták észrevételeit, nagy karriert jósoltak neki, biztatták: iratkozzon be politológiára vagy valami hasonló lógiára. De nem ez volt a legnagyobb baj, hanem sokat mérgeledött, mert a legtöbb újságosbódé előtt, mellett, közelében nem lehetett egy percre sem megállni, nem kapott parkolót, elhajkurászták a rendőrök, ettől gyomorba jutott – hiába Temesvár nagyváros –, és kórházba került. Ekkor hozzátartozóit kérte fel, hogy járjanak helyette is kálváriát, akarom mondani, keressék fel az újsá-

gosstandokat, áruldákat, fülkéket, gyűjtsék be az aznapit.

A rokonság a szeretetre méltó rokon kedvéért mindent megtett. A csütörtöki és vasárnapi látogatási napokon banyatankkal (kis kerek bőrönddel, bevásárlósákkal) érkeztek az ápolási intézménybe, és vitték fel a hét folyamán begyűjtött szerzeményeket. Ugyanúgy hordták el a kiolvasottat. Kidobni, eltüntetni, szemetesvödört bélelni, macskakaját belécsomagolni vagy más alpári tevékenységre használni szigorúan tilos volt. Le kellett fűzni növekvő sorszám szerint, lapcimenként csoportosítva. Havonta átkötni az egy adott időben megjelenteket stb.

A rokonság lassan kiművelődött, többen is közülük jelentkeztek kiegészítő munkára könyvtárba, és ha szerencséjük volt, annyira megszerették őket munkaadóik, hogy bent tartották, ugyanis példás rendező munkára voltak alkalmasak, már-már predesztinálva, állandó állást ajánlva nekik. Hiába nagyváros Temesvár, babramunkára már alig találni valakit, s csak nem vesznek fel egy szenegálit vagy egy kelet-vuhant, akinek meg kell magyarázni, hogy mi a különbség, mondjuk, a Temeswarer Zeitung és a Timișoara azi között.

Barátomat végül is győgyultan bocsátották ki a kórházból (pardon, egyetemi klinikáról), és hazatérve az ágya körül is gyönyörűséges újsághegységek várták, nem is találta meg a kedvenc szattyánbőr papucsát, amit az 50. születésnapjára kapott, ugyanis véletlenül arra pakolták rá a Romániai Magyar Szó vasos tömbjeit. Csak költözéskor került elő.

Mert az lett a vége. A lakásban már nem lehetett közlekedni, leküzdhetetlen akadályokat jelentett a haladás, közlekedés asztaltól telefonig, ágytól fürdőszobáig, a szekrények kinyitása művészet volt és erődemonstráció, a takarítás állandó konfliktus forrása lett, barátom már be sem járt dolgozni, ő feltalálta az online munkát jóval a világvárvány kirobbanása előtt. Nagyobb lakást vettek: igazi polgári családi házat pincével padlással, fölös szobákkal, asztalosok tömege sürgött-forgott, méregettek, feljegyeztek, noteszokat töltöttek meg a számok, méretek, skiccek, bepolcozták az egész lakást.

Én akkor jártam náluk, meghívott borozni, amikor a padlásról tűzbiztonsági megfontolásból a tűzszerek névre szóló tiltó rendelkezést hoztak, és leparancsolták az oda felpakolt 1989–2001-es romániai kisebbségi, addigra már megbukott újságkísérleteinek évfolyamait. Aggodalmasan fordult felém, és azt kérdezte, nem tudok valahol egy bombabiztos kiadó raktárhelyiséget Temesvár közigazgatási határain belül, beleértve a municípiumi övezetet is. Tehetetlenül tártam szét a kezem, javasoltam, adományozza a városi (megyei) könyvtárnak. A fejét rázta. Már érdeklődött, nincs elegendő tárhelyük, és a megyei tanács 30 éves távlati tervei között szerepel csupán a könyvtár bővítés.

Ország – világ

Hatvan új koronavírusos megbetegedés

A legutóbbi tájékoztatás óta 60 új koronavírusos megbetegedést igazoltak Romániában, több mint 26 ezer teszt eredményének feldolgozása nyomán – közölte szerdán a stratégiai kommunikációs törzs (GCS). Az új esetekkel 1.081.090-re nőtt a járvány eleje óta diagnosztizált fertőzöttek száma. 1.045.351 személyt közülük gyógyultnak nyilvánítottak. Ez idáig 8.429.482 RT-PCR koronavírus-teszt eredményét dolgozták fel Romániában, és 1.534.646 antigéngyorstesztet végeztek el. Az elmúlt 24 órában 14.304 RT-PCR tesztet végeztek el (7786-ot az esetmeghatározás és az orvosi protokoll alapján, 6518-at pedig kérésre), és 12.162 antigéngyorsteszt eredményét dolgozták fel. Az új igazolt esetek mellett 18 személynek ismét pozitív lett a tesztje. Jelenleg 376 személyt kezelnek kórházban a betegséggel, 56 személy szorult intenzív terápiás ellátásra. Az elmúlt 24 órában 244 hívás érkezett a 112-es egységes segélyhívószámra a koronavírussal kapcsolatban és további 478 a tájékoztatást szolgáló 0800-800-358-as zöldszámra. (Agerpres)

Valeriu Gheorghijă cáfol

Teljességgel hamisak azok az állítások, melyek szerint a nemzőképességet vagy termékenységet befolyásolná a Covid-19 elleni vakcinák – jelentette ki keddi sajtótájékoztatóján Valeriu Gheorghijă, a lakosság beoltásáért felelős országos bizottság (CNCAV) vezetője. Gheorghijă elmagyarázta, a hamis információk onnan származhatnak, hogy némi hasonlóság van a túskefőhéj és egy másik fehérje, a szincitidin-1 szerkezete között. Utóbbi a méhlepény érésében és fejlődésében játszik szerepet. A vizsgálatok azonban kimutatták, hogy a két fehérje között nagyon kevés a hasonlóság, minden eddigi kutatás arra utal, hogy a Covid-19-ből kigyógyult személyek esetében – akinél ugyanúgy kialakultak a túskefőhéj elleni antitestek, mint a beoltottnál – semmi nem utalt arra, hogy csökkent volna a termékenységük. A legutóbb közzétett tanulmányok pedig azt bizonyítják, hogy az oltás nem befolyásolja a férfi nemzőképességet. A CNCAV vezetője cáfolta azokat a híreket is, amelyek szerint az oltás után a túskefőhéj a vérben keringene, és súlyos hatásokkal járna az immunizált személyek szervezetére nézve. (Agerpres)

Jövőre 4,9 százalékkal bővül a gazdaság

Az Európai Bizottság (EB) legfrissebb becslései szerint idén 7,4 százalékkal, jövőre 4,9 százalékkal bővül a román gazdaság. Ez számottevő javulást jelent az előző, májusi jelentéshez képest, amelyben erre az évre 5,1, jövőre 4,9 százalékos gazdasági növekedést vetített előre az EB. A jelentés szerint ugyanakkor idén 3,2 százalékos, jövőre 2,9 százalékos éves inflációra számíthatunk Romániában. Májusban erre az évre 2,9 százalékos, jövőre 2,7 százalékos pénzromlást valószínűsítettek. A becslések értelmében az Európai Unió gazdasága 2021-ben 4,8 százalékkal, 2022-ben 4,5 százalékkal nő majd. Ugyanakkor az Európai Unió egészében 2021-ben 2,2 százalékos, 2022-ben 1,6 százalékos inflációval számol az EB. (Agerpres)

Durvuló politika

(Folytatás az 1. oldalról)

Eddig „csupán” a nyilatkozatok szintjén folyt a harc, ám, mint fentebb említettük, a minap meglökdösték a párt jelenlegi elnökét a miniszterelnök testőrei. A helyzet tehát szemmel láthatóan „fokozódik”.

A tisztújító kongresszusra szeptemberben kerül sor. A közvéleményt valójában nem igazán érdekli, ki lesz a liberálisok vezére. Kivéve azokat az önkormányzati vezetőket, akik egyik vagy másik jelölt mellett tették le a voksukat. Ennek függvényében jutnak majd pénzhez, ha egyik vagy a másik jelölt kerül ki győztesen a durva, kiábrándító, a becsületes emberekben rossz szájízt hagyó politikai harcból. Aminek tétje a politikuskok számára van, tekintve, hogy 2024-ben ismét választások lesznek: helyhatósági, parlamenti és elnökválasztás.

Számukra nagy a tétje a szeptemberi kongresszusnak. Annyira nagy, hogy a jelölteknek a kampány hevében eszükbe sem jut az emberekről, árvízvédelemről, gazdaságélénkítő programokról, szociális védelemről, családvédelemről, nyugdíjemelésről beszélni.

Majd talán 2024-ben, amikor újból a szavazatainkért fognak kunyerálni, és ígérni tejjel-mézrel folyó Kánaánt, amiről a választások másnapján – szokás szerint – megfeledeznek.

Nem okozott légszennyezést

(Folytatás az 1. oldalról)

A helyszínt a hatóságok megfigyelés alatt tartják, a részleget teljesen leállították. A robbanás okát a gyár és az országos katasztrófavédelmi felügyelőség szakértői vizsgálják.

A vegyi kombinát sajtóosztályáról szerdán délelőtt szerkesztőségünkbe küldött közlemény szerint a szerda hajnali robbanás a 3-as számú ammóniaegység leállítási folyamatának utolsó fázisában keletkezett. A berendezést a kezelők az eljárásnak megfelelően sürgősen leállították, és azonnal közbelépett a kombinát saját (Falck Azomureş) és a katasztrófavédelmi felügyelőség tűzoltóegysége. Nem volt ammóniaszennyezés, így a beavatkozás alatt és utána sem voltak veszélyben a gyártelepen levők és a városlakók. A robbanáskor kitört ablak szilánkjai az egyik munkatársuk karját sértették meg, a sérülést kezelték, majd ezt követően hazament.

„A cég belső vizsgálatot indított a műszaki incidens okainak kiderítésére. Ebben együttműködünk a felelős hatóságokkal, és nyilvánosságra hozzuk az információkat. A gyár elsődleges kötelességének tekinti munkatársai és a lakosság biztonságát. A helyzet kezelése bizonyította a sürgősségi leállítási eljárások hatékonyságát. Tudjuk, hogy a helyi lakosság aggodalommal követte az eseményt, de biztosítunk mindenkit, hogy minden alkalomra vannak megfelelő óvintézkedéseink, és megfelelően kezeljük a gyártelepen műszaki meghibásodás miatt bekövetkező balesetek következményeit. Az Azomureş az EU szabványainak megfelelő, csúcstechnológiával rendelkező gyártóegység” – áll a közleményben.

Pui Cristina, a Maros Megyei Környezetvédelmi Ügynökség engedélyeztetési osztályvezetője, főfelügyelő-helyettes lapunknak elmondta, munkatársai a robbanás

után azonnal a helyszínre siettek. A robbanást az ammónia előállításánál használt magasnyomású vezeték keletkezett repedésből nagy sebességgel kiáramló gáz, a hidrogén öngyulladás okozta. Az 1 óra keletkezett tüzet 2 óra 10 perckor eloltották.

A vegyi kombinát értesítette az ügynökséget, hogy július 3-ától, szombattól hozzáfogtak a májustól főjavítás alatt álló ammónia-előállító 3-as számú egység üzembe helyezéséhez. A katasztrófát követően a megyei környezetvédelmi ügynökség mozgó laboratóriuma a helyszínre érkezett, és mérte a levegő ammóniakoncentrációját. Éjjel 1 és reggel 7 óra között a koncentráció köbméterenként 0,001-0,017 milligramm volt, jóval a megengedett 0,300 mg alatt. A kombinát által működtetett maroskeresztúri és meggyesfalvi mérőegységeknél, illetve az ügynökség automata levegőminőség-megfigyelő állomása – a Maros Vízügyi

Fotó: Hamar Alpar Benjámín

Hatóság székhelyén, a Kötöles Sámuel utcában, valamint a Szabadság utcában, a régi repülőtér közelében – nem jelzett szennyezést (az ammóniakoncentráció értékének túllépését).

A prefektúra által kiadott közleményben megerősítették, hogy a robbanás következményeként nem volt légszennyezés a gyártelepen és környékén, és nem voltak veszélyben sem a kombinátnál dolgozók, sem a lakosok. Mara Togănel prefektus az éjjel a helyszínen tartózkodott, és követte a sérült ellátását is.

„Az Azomureş a legkomolyabban kell kezelje az éjszaka történetét, és az elkövetkezendő időszakban biztosítékot kell szolgáltatnia, hogy ehhez hasonló műszaki incidens nem fordul elő. A kombinát biztonságos működtetése mind a kombinát, mind a hatóságok fontos feladata kell legyen. Garantálni kell a marosvásárhelyiek biztonságát, és ezt csak az Azomureş tevékenységének átláthatóságával lehet elérni, ugyanakkor komoly felkészüléssel, amely megelőzi az ehhez hasonló incidenseket” – közölte Mara Togănel prefektus.

Soós Zoltán, Marosvásárhely polgármestere vehemensbben fogalmazott, szerinte a vegyi kombinát sablonos magyarázatai a rendszeres balesetekre már nem elfogadhatóak. Hozzátette, választ

vár arra, hogy a vállalat milyen garanciát tud nyújtani arra, hogy ilyen többé nem fordul elő. Amint a kivizsgálás hivatalos eredménye meglesz, az önkormányzat eldönti, hogy milyen szükséges és jogilag lehetséges lépéseket tesz.

Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke Facebook-oldalán tette közzé álláspontját a történetekről. Kifejtette, „aggasztó és megdöbbentő, ami szerda hajnalban történt Marosvásárhelyen az Azomureş vegyipari kombinátnál. A Környezetvédelmi és Erdészeti Minisztériumtól kértük egy szakmai bizottság megalakítását az ügy kivizsgálására. Az Európai Unió környezetvédelmi biztosához, Virginius Sinkeviciushoz és az EU petíciós bizottsághoz is jelentéssel fordulunk az üggyel kapcsolatban. Jelentést teszünk a helyzetről, és kérjük az Európai Unió állásfoglalását egy ilyen nagy horderejű, az itt élők biztonságát veszélyeztető, környezetvédelmi kockázatot is jelentő kérdést illetően. Szorgalmazzuk továbbá egy uniós bizottság létrehozását, amely alaposan kivizsgálná a hasonló eseteket”, majd hozzátette: az RMDSZ Maros megyei és marosvásárhelyi szervezete támogatja a helyi népszavazás kiírását, hogy a lakosság álláspontját, véleményét figyelembe véve lehessen meghozni a további döntéseket.

Fotó: Nagy Tibor

Rendkívüli megyei tanácsülés

Újabb közbeszerzési eljárás a Kultúrpalota felújítására

Újabb közbeszerzési eljárás írnak ki a marosvásárhelyi Kultúrpalota felújítására, miután a két előzőre egyetlen cég sem jelentkezett – döntött szerdai rendkívüli ülésén a Maros Megyei Tanács. A megyei önkormányzat arra kényszerült, hogy új kivitelezőt keressen, ugyanis a Kultúrpalota felújítását végző céggel a munkálatok késése miatt kénytelenek voltak felbontani a szerződést. Ugyancsak a szerdai ülésen szavaztak meg egy partnerségről szóló határozattervezetet, amelynek értelmében egymillió lej értékű fejlesztésre kerülhet sor a Maros Megyei Klinikai Kórház újszülöttsztyán.

Menyhárt Borbála

Rendkívüli ülésén hagyta jóvá a tanács a marosvásárhelyi Kultúrpalota felújítására vonatkozó újabb közbeszerzési eljárás kiírását. Molnár Imola tanácsadótól megtudtuk, hogy ez már a harmadik közbeszerzési eljárás, amelyet a Kultúrpalota felújítására hirdet meg a megyei önkormányzat. Mivel az első két kiírásra egyetlen cég sem jelentkezett,

módosítani kellett a feladatfüzetet. Mint ismeretes, a Maros megyei önkormányzat még 2017-ben nyert európai uniós támogatást a Kultúrpalota felújítására a 2014–2020 közötti regionális operatív program keretében. A nyilvános közbeszerzési eljárás után a megyei önkormányzat 2017. október 31-én kötött szerződést a licit nyertesével, a plo-

ieshti-i Romconstruct Group Kft. – Concas Rt. társulással, a munkálatok pedig 2019. január 22-én kezdődtek el. Mivel a felújítást végző cég alaposan megkésélt a munkával, többszöri figyelmeztetést követően 2020. július 6-tól felbontották velük a szerződést. Addig a felújításnak csupán a 37 százalékával készültek el.

A késés, valamint a nem megfelelően elvégzett munka miatt a megyei tanácsosok januárban jóváhagyták a felújítási terv befejezéséhez szükséges alap kiegészítését 3 millió lejjel, így az eredetileg tervezett 6 millió 759 ezer lej helyett összesen 9 millió 792 ezer lejbe kerül a Kultúrpalota felújítása. A projekt kivitelezési határideje 2023.

december 31. – tájékoztatott a megyei önkormányzat sajtóosztálya.

Partnerség az újszülöttsztyál felújítására

A rendkívüli ülés másik napirendi pontja a Maros Megyei Klinikai Kórház újszülöttsztyánjának a fejlesztését célzó együttműködési szerződésre vonatkozó a Maros Megyei Tanács alárendeltségébe tartozó egészségügyi intézmény és a Cristi Vasiliu Egyesület között. A megyei testület által megszavazott határozat jóváhagyja az „Élet a Maros megyei újszülöttekért” elnevezésű projektet, amelynek keretében a Cristi Vasiliu Egyesület felvállalja a megyei kórház újszülöttsztyánjának korszerűsítését. A beruházásra a Vodafone Románia Alapítvány által lebonyolított, Élet az Újszülötteknek Alap vissza nem térítendő finanszírozást biztosító programja keretében kerül sor. Egyebek mellett egészségügyi felszereléssel, a távgyógyításhoz szükséges eszközökkel látják el az újszülöttrészleget, felújítják a rendelőköt, a kórtermeket. A terv költségvetése egymillió lej, ebből 900 ezer lej a Cristi Vasiliu Egyesület által biztosított vissza nem térítendő támogatásból származik, a fennmaradó 100 ezer lej a Maros Megyei Tanács önrésze.

Fotó: Nagy Tibor

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Bodolai Gyöngyi

Fontos a javallatok betartása

A sztóma olyan, sebészek által létrehozott bélnyílás, szájadék a hasfalon, melyen keresztül a széklet vagy a vizelet egy cserélhető zacskóba jut a szervezetből. Viselése sok problémát okoz a pácienseknek testi és lelki szempontból egyaránt. Prof. dr. Mártha Orsolya egyetemi tanárt, a marosvásárhelyi megyei kórház urológiai klinikájának a vezetőjét a katéteres, sztómás vizeletelvezetés okairól, módzatairól, a páciens helyzetét könnyítő ajánlásokról és az észlelt kellemetlenségek orvoslásáról kérdeztem.

– Mikor válik szükségessé a sztóma kialakítása, és milyen formái vannak az urológiában?
– A sztómát annak függvényében osztályozzuk, hogy melyik szervet drénezünk (vezetjük ki). Ennek megfelelően az urológiában van nefrosztóma, ami a vese kivezetését jelenti. Azoknál a betegeknél, akik utolsó stádiumban vannak, vagy azért, mert van egy urogenitális daganatuk, vagy az urológiai szervek, vese-, húgycső- (uréter), hólyag- vagy prosztatarák miatt veseelégtelenség alakul ki, a vesét ki kell vezetni a hasfalra. Ez, mint minden sztóma, lehet ideiglenes vagy végleges. A legtöbb végleges elvezetésre a méhnyakrákos nőknél van szükség. Egyrészt, mert előrehaladott állapotban veszik észre a betegséget, másrészt a műtét, a sugárkezelés után kialakul az uréter szűkülete, ami a vese táulásához vezet, ezért ki kell vezetni a vizeletet.

A másik okot az urológiai onkológia hatáskörébe tartozó betegségek jelentik: a hólyagdaganat, a hólyagra ráterjedő prosztatarák, amely befogja az uréter szájadékát. A vastagbél-daganatok is átterjedhetnek a húgycsőre, és ki kell vezetni a vesét.

Van olyan lehetőség, amikor egy sztentet fel lehet vezetni a húgyve-

zetéken keresztül a vesébe, akkor nem kell kivezetni a bőrre. Természetesen időnként szükség van a csere-re (6 hét, 3-6 hónap), de vannak már olyan korszerű anyagból készült sztentek, amelyeket évente csak egyszer kell cserélni. Ha nem lehet az uréteren át fölvezetni, mert nagyon beszűkült, vagy a daganat ráterjedt, akkor kivezetjük a bőrre, és nefrosztómát alakítunk ki. Sajnos, vannak olyan méhnyakrákos betegek, akiket nőgyógyászatiilag gyógyultnak nyilvánítanak, de maradt az uréter szűkülete, ami miatt urológiai beteggé válnak, állandó ellenőrzést igényelnek.

Rendkívül fontos a javallatok betartása, ugyanis a szervezetben levő idegen testre szerves és szervetlen elemek, bomlástermékek, sók rakódnak le, amelyekből a nefrosztóma, illetve a sztent végein kő képződhet.

Az ureterosztóma azt jelenti, hogy az uréterek ki vannak vezetve a hasfalra. Ezt a cisztekтомиát követően szoktuk alkalmazni, amikor daganatos betegség miatt a hólyagot ki kell venni. Marad a két vese a két uréterrel, amelyeket vagy a bőrre vezetünk, vagy egy bélkacsba ültetünk. Miután elkészült a sztóma, a betegnek vissza kell járni az uréter-sinek időszakos cseréje miatt (2–3

hónap). A csere sugárellenőrzés alatt történik.

A harmadik a *cisztosztóma*, ami azt jelenti, hogy a húgycső valamilyen ok – szűkület vagy a húgycsőbe betört daganat – miatt nem átjárható. Ilyen esetekben a hólyagba bevezetünk egy ballonos katétert, ami azáltal, hogy a ballon fölfújódik, megmarad a hólyagban. Ezt a katétert is cserélni kell időközönként. Vannak olyan betegek, főleg az idősök körében, akiknél a prosztata jóindulatú daganata vagy különböző idegi elváltozások miatt a hólyag (amikor idegi, neurogén szabályozása sérül, és nem jól húzódik össze) nem tud kiürülni. Különböző gerincvelő-betegségeknél, sérüléseknél, baleset következtében is előfordul, és fiatal páciensek is végleges katéterviselésre szorulnak, amit időnként szintén cserélni kell. Vannak, akik önmagukat katéterezik.

– *Kihez fordulhat a bevezetőben említett és egyéb panaszával a*

páciens, ugyanis a járóbeteg-szakrendelőben hetekre, hónapokra programálnak, és még úgyis nagyon nehéz bejutnia az urológushoz annak, akinek nincs lehetősége a magánrendelő szolgáltatását igénybe venni, a kórházi orvosok pedig nagyon elfoglaltak...

– Fontos, hogy már vannak képzett sztómaasszisztensek az urológiai klinikán. Ami az otthoni betegellátást illeti, a rendszeresen megszervezett urológiai napokon az egyik program az volt, hogy az otthoni gondozásban, családorvosi rendelőkben, idősotthonokban dolgozóknak az elméleti felkészítés mellett gyakorlati bemutatókat tartottunk. Hogy mennyire működik a megyeközponttól távol, erre nincs rálátásunk.

A sztómás beteget azonban a műtét után felkészítjük, attól kezdve, hogy milyen gyakorisággal kell a zacskót cserélni (aminek beszerzését támogatja az egészségbiztosítási pénztár azoknál, akiknek a szakorvos javasolja) az egyéb tudnivalóig.

A férfiaknál a katéterezést csak orvos végezheti, a nőknél valamivel könnyebb, mivel a húgycső csak az egyharmada a férfiéknak. A húgycsövet belülről bélelő endotélium egy rendkívül érzékeny nyálkahártya, ami mindenféle külső behatásra (például sebészeti műtét előtti katéterezés) azzal válaszol, hogy lesz egy kicsi bevérzés, trauma, ami heges kötőszövet kialakulásával gyógyul, ez pedig szűkülethez vezet. A szűkület nagyon nehezen kezelhető, mert hiába vágjuk fel, újraképződik, és minél mélyebb a vágás, annál mélyebb lesz a hegyszövet. Azt is tanítjuk, hogy két uretrotómiát követően a harmadik egy húgycsőplasztika kell hogy legyen. Ha a húgycsőnek egy kicsi része beteg, azt a húgycsőplasztika során szájnyálkahártyával ki lehet pótolni. Megtörténik, hogy már nincs mit tenni, és két lehetőség marad: vagy a húgycsövön keresztül állandó jelleggel, vagy a hason keresztül oldjuk meg a vizeletelvezetést.

A fertőzésveszélyt elkerülendő, a katétert időnként cserélni kell, ha a páciens nem iszik elegendő folyadékot, akkor lekövesedik, ugyanis vannak olyan baktériumok, amelyek a kőképződést elősegítő anyagot termelnek, és kialakul egy ördögi kör. A páciensnek véres lesz a vizelete, belázasodik. Minden, ami idegen a szervezet számára, azzal szemben a fertőzéssel védekezik.

– *Katétercsere után kell-e antibiotikumot szedni?*

– Ellenőrizni kell, hogy van-e vizeletfertőzés, és annak függvényében, hogy milyen baktérium okozza, kell meghatározni a kezelést. Azt a beteget, akinek százezer felett van a csíraszám, de nincsen semmilyen tünete, és nem tartozik egyik veszélyeztetett betegcsoport-hoz sem, kezelhetjük vizeletfertőtlenítővel, nem szükséges az antibiotikum. Túladagolása ugyanis rezisztencia kialakulásához vezet, és előfordulhat olyan súlyosabb fertőzés, amire egyik antibiotikum sem fog hatni. Figyelembe kell venni, hogy milyen a vizelet pH-ja (savasság-lúgosság), ami információt jelenthet az orvosnak a kezelést illetően.

Ha szükséges a fertőtlenítés, nagyon sok olyan növényi anyag van (a tőzegáfonyát és a proantocianid-tartalmú vizeletfertőtlenítőket kell használni), amelyek hatásosak. Van olyan növényi hatóanyag is, ami meggátolja a kőképződést, a kezelést azonban személyre szabottan szoktam összeállítani.

– *Általános tanácsok sztómás, katéteres pácienseknek?*

– Napi két liter víz fogyasztása ajánlott, nyáron, amikor sokat izzadunk, 2,3–3 liternyi is lehet azoknak, akiknek ideiglenes vagy végleges elvezetésük van, vagy akik kőképződésre hajlamosak. Be kell tartani az ajánlásokat az időszakos vizsgálatokon való megjelenést illetően is – hangsúlyozta Mártha Orsolya professzor. (bodolai)

Asórákosi „orgonák”

Elindulni önmagunk felé

Régi gyermekkori álmom vált valóra június 19-én, amikor megtekinthettem az alsórákosi „bazaltorgonákat”, minden idők egyik legjobb marosvásárhelyi tanítónője, a fáradhatatlan kirándulásszervező, Bárdosi Iлона jóvoltából. Hogy miért volt annyira fontos számomra ez a kirándulás?

Bodolai Gyöngyi

Ötödik osztályos koromban az akkori nagy gyűjtési lázban a színészképek után „rákaptam” a képeslapokra. A rokonok, ismerősök jóvoltából szépen gyarapodott a kollekción a világ sok érdekes tájáról érkezett színes képeslapokkal is, de a kedvencem, ami mélyebben megérintette gyermeki fantáziámat, két fekete-fehér képeslap maradt. Az egyik enyhén barnás árnyalatban az Ünökő volt látható, egy 1910-es felvételen pedig az alsórákosi bazaltorgonák. Felöntötték Erdélynek erre a két pontjára szerettem volna eljutni. Bár a csúcsra nem, de kedves ismerősöm, a világutazó Veress Zsombor segesvári gyógyszerésznek köszönhetően az Ünökő lábához elértem, az alsórákosi út azonban sokáig nem jött össze. Amikor júniusban volt kolléganőmmel, Bárdosi Ilonával talál-

koztam, és elmondta, hogy Alsórákosra szervezett kirándulást, és maradt még két hely, megragadtam az alkalmat. A körút során látottak, hallottak kitérőként bekerültek emlékezetem tisztaszobájába, legkedvesebb élményeim társaságába.

Mivel a tanító néninek köszönhetően ismerkedtem meg Kárpátaljával, tudtam, hogy mi vár rám az úton, és ezúttal sem csalódtam. Lelkesedése, az erdélyi tájak iránti szeretete, alapos felkészültsége, kifogyhatatlan energiája, jókedve ezúttal is magával ragadott. Mindössze egy, de fontos dolgot mulasztottam el az itthoni melegben: hogy megtekintsem a másnapra várható időjárás.

Segesvár, Brassó irányában indultunk el, s bár ezúttal is mindenki kézhez kapta a gyöngybetűkkel írt „útikalauzt”, vezetőnk minden településről elmondta, amit egy erdélyi embernek tudnia kellene. Részletesen kitért a segesvári, majd a kőhalmi vár történetére, számomra ismeretlen epizódokkal is megtűzdelve a bemutatót, ahogy mindkettő mellett elhaladtunk.

Kőhalom után tértünk le a főútról a Homoród menti nagyközség felé, ahol a több mint egymillió évvel ezelőtti bazaltlávás vulkáni kitérés emlékét őrzi a közel százhektáros természetvédelmi terület (a Natura

2000 – Homoródi Dombságok program részeként).

A terület három legfontosabb érdekessége az egymillió év körüli bazaltorgonákon kívül a vulkanikus eredetű Smaragd-tó és a salakbányának emlegetett Hegyes-domb nevű, vörös színű vulkáni képződmény, amely mély bányaudvarból emelkedik ki. Mivel a Djambo című film forgatására bérbe vették, egy éven keresztül nem lehet megközelíteni. De nem is arra vágytam, miközben a mélyen lévő forrásokból táplálkozik. A zöld és a kék egymásba olvadó árnyalataiban játszó gyönyörű víztükrre azonban vékony szürke fátylat vont az eső, így eredeti szépségét, színét a fénykép nem tudja visszaadni. Szívesen nézelődtem volna, de egyre jobban esett, és segítségre nem számíthatam. Felelőtlen kirándulóként sajnos sem esernyőt, sem esőköpenyt nem vittem magammal, és a lábamon is nyári szandál volt csak. Mivel a bazaltoszlopokat is szerettem volna látni, amelyek ellenkező irányban vannak, futólépésben indultam el az oda vezető úton. Szép virágos rétek között szedtem a

Az alsórákosi Bethlen-várkastély

lábam, míg végre megpillantottam, amire több mint fél évszázada vágytam. Két, sőt három helyen is a domb oldalában sorfalat állnak a bazaltorgona sípjai. Van, ahol hatnyolc méter magasak az ötszögű oszlopok, melyek fölött kétméternyire a bazaltlávafolyás nyoma látható, majd újabb méteres oszlopok sorakoznak. Az időtlenség üzenetét hordozó „hangszereket” a mezei út túlsó oldalán szörnyet formázó növényzettel benőtt sziklaalakzat őrzi. Szerettem volna az oszlopok tövéhez leereszkedni, közelebb menni és megtapintani, de már a szó szoros értelmében bőrig áztam. Így aztán futólépésben tettem meg az utat az autóbuszig, ahol a kellemes melegben reménykedtem, hogy

előbb-utóbb megszáradok. Időközben megérkeztek a kirándulótársak, és dr. Soós Ildikó geológus előadást tartott a hely történetéről. Legnagyobb meglepetésemre megmutatta annak az 1910-ben készült képeslapnak a felnagyított másolatát, ami az én gyermeki fantáziámat annyira megragadta.

A kirándulás következő állomása a település híres műemléke, a Sükösd-Bethlen reneszánsz várkastély volt. A korabeli leírásokhoz képest az idő vasfoga, az emberi nemtörődömség, a sokáig tartó gazdátlanúság által megviselt, a szocializmus éveiben raktárnak, istállóknak is használt épület látványa tárult elé.

(Folytatás a 7. oldalon)

Átlénygülések

Réka a székelyföldi István, a király előadásban

„Civilben” a Bekecs Néptáncszínház táncos, énekes színésznője. De eljátszotta már Nucát, a fuintineli boszorkányt és Mária szerepét is az Eucharisztia című filmben. Fellépett cigánylánként édesanyjával, Kilyén Ilka színművésznővel, és ugyancsak együtt nyújtottak feledhetetlen alakítást Sütő András Anyám könnyű álmot ígér című lírai dokumentumregényének színpadra átdolgozott változatában, hogy csak a legutóbbi közös előadóestjeiket említsük. Gyakran láttuk szavalni, énekelni, legutóbb pedig örömmel értesültünk, hogy beválogatták Réka szerepére az István, a király rockopera székelyföldi nagyprodukciónban. Ritziu Ilka Krisztinával gyakori átlénygüléseiről és az új produkció előkészületeiről beszélgettünk.

Bodolai Gyöngyi

– Kezdjük a szerepeddel az egyre népszerűbb táncszínházzá váló Bekecsben, ahol énekel, táncolsz és játszol is.

– Az együttesnek hivatalosan a néptáncosa vagyok, de feladatkörömbe a színészi játék is beletartozik. Szeretem együttesvezetőnk, Benő Barna törekvését a megszokottból való kitörésre, újabb és újabb témák feldolgozására, ugyanakkor a már régen elfelejtett, megszokotthoz való visszatérésre azzal, hogy nagyon sokat tájolólok. Ha helyenként nem is olyanok a körülmények, mint szeretnénk, de látjuk, érezzük, hogy hasznos, amit teszünk, és a közönség nagy szeretettel fogadja. Jelenleg a bukovinai székelyekről készült Keresztúton című előadásunkkal elevenítjük meg a tánc nyelvén a sorsukat, követjük vándorlásukat, és elvisszük az előadást 30 olyan településre, ahol bukovinai székelyek leszármazottai élnek Erdélyben, Magyarországon és Délvidéken. Ezenkívül a szörványtelepüléseken való fellépéseinkkel a nemzeti öntudat megerősítésére törekszünk.

– Láthatott a közönség Nuca, a fuintineli boszorkány szerepében a Wass Albert regénye nyomán készült filmben. A természet törvénye szerint élő, különlegesen szép havasi lányban „egyszerre van jelen a boszorkány és a szent”. Hogyan tudtál ezzel az összetett szereplővel azonosulni?

– Az volt az első filmem Poór Istvánnal négy évvel ezelőtt. Nehéz munkafolyamatot jelentett, de nagyon sokat lehetett tanulni belőle. A karakter roppant összetett, a misztikusságát próbáltuk megfogni, remélem, sikerült. A filmet kevés pénzből forgatta, és mivel sok szereplőre volt szükség, ezért amatőrök segítségét is igénybe vette.

Nuca mozgató jellemvonása a hatodik érzéke, amivel a Jóisten áldotta meg, vagy a sorsa kényszerítette rá, hogy használja tudja. Érző a másik embert, tudja, hogyan kell beszélnie vele, és arra is rá tudja venni, hogy öngyilkos legyen. A sorssal van nagyon erős összeköttetésben, rendkívüli erőket sikerül megmozgatnia a tudtán kívül is. Ez volt a fő kihívás a szereplő megjelenítésében, aminek igyekeztem eleget tenni. Mindig is érdekelt a misztikum, hogy hogyan lehet misztikussá válni. 16 éves koromban, amikor Merle könyvét olvastam, azt mondtam édesanyámnak, hogy abban az esetben, ha a 14-15. században születek, biztos máglyán végeztet volna, mert néha a kíméletlenségig menően kimondom a véleményem.

– Mária szerepe egy egészen más világ; milyen érzés volt eljátszani?

– Poór István filmje a jézusi, keresztényi tanításokat taglalja egy nagyon filozofikus témájú alkotásban. A szentenciákkal, amelyeket Mária a filmben el kellett mondjon, az esetek többségében egyetértettem, amivel

nem, ott beszélgetés következett a rendezővel, aki a forgatókönyvet is írta, és általában sikerült meggyőznie engem. Az, hogy Mária szájába adja, és nem a férfiak mondják folyamatosan, hogy a keresztényi tanításokban mi minden rejlik, egy nagyon érdekes, modern és merész vállalkozás. Ugyanis még mindig az a véleményem, hogy erről nem a nők kell beszéljenek, holott a nőnek – ha már Nucáról volt korábban szó – igenis van egy hatodik érzéke, amellyel megérzi éjjel is, ha a gyermekével valami nincsen rendben, ösztönösen tudja, hogy a csecsemő miért sír, és képes megoldani a problémát. Ráadásul adott az a képességünk, hogy egyszerre több dologra tudunk figyelni, és nagyon át tudunk érezni mély dolgokat. Ha egy nőnek a szájából

Réka és Sarolt (Szabó Enikő), háttérben István (Farkas Loránd)

hangzik el a keresztényi tanítás, aki látja, kedves jelenség, talán könnyebben megérthető, mintha egy szigorú, tekintélyt követelő férfi mondaná.

– Hol, mikor látható a film?

– Pontosan nem tudom. Szó volt róla, hogy az ősszel el kellene hozni Marosvásárhelyre, de a járványhelyzet miatt bizonytalanra vált.

– Hogyan talált meg Réka szerepe az István, a király székelyföldi produkcióban?

– Interneten hirdettek szereplőválogatást, castinget. Réka számomra emblemikus szereplő, gyermekkoromban a bakelitlemez birtokában házi koncerteket rendeztünk. A bátyámmal annyiszor énekelünk és táncoltunk a zenéjére, hogy Réka szerepét ma is kívülről tudom. De nemcsak az ő dalait, szinte a teljes rockoperát. Azért jelentkeztem Réka szerepére, mert benne is van misztikum, hiszen megálmodja, hogy az apját fel fogják négyelni, amit el is mond neki. Az, hogy ő a pogányok táborában Koppány lányaként képes ennyire elhivatottan keresztény lenni,

és felismeri, hogy abban az esetben, ha a magyarok nem lépnek a kereszténység útjára, akkor el fognak veszni, szintén ezt bizonyítja. Réka az a fiatal női karakter az István, a királyban, aki igazán szeret.

Videófelvételt kellett beküldeni, mert a járvány miatt nem lehetett élőben szereplőválogatást tartani. Elküldtem, és visszajelezték, hogy sikerült. El kellett mennem Sepsiszentgyörgyre, ahol volt egy meghallgatás, és azóta zajlik a próbafolyamat, minden hónapban néhány nap, amikor találkozik a teljes stáb. Énektanárokkal (Szilágyi Zsolt Herbert, Cserkés Emese) dolgozunk együtt, koreográfus segítségével (Tökés Zsolt) elkezdjük felállítani a darabot, ami augusztus 20-ig kész lesz, amikor a bemutatót kitűztük.

Orza Călin rendező-koreográfusnak nagyon sajtós meglátásai vannak, és arra tö-

Réka

olyanná, ami többletet jelent az általam eddig látott előadásokhoz képest.

– Rékával kapcsolatosan milyen következtetések születtek?

– Rékának a kicsit látnoki jellemében kerestük a mértéket. A rockoperából nem derül ki, hogy ki volt az édesanyja. Koppány három felesége közül valamelyik, vagy egy korábbi, akit a három nővel tudott csak pótolni. Mindenképpen van egy szoros kapcsolat apa és lánya között, amit az apa mint erős kezű vezető, aki meg akarja nyerni ezt a csatát, inkább el akar titkolni, nehogy véletlenül gyengének lássák amiatt, hogy hisz a lányának. A legkonkrétabb pillanat az, amikor Réka azt mondja az apjának, hogy láttalak a négy vár fokán, ezzel ugyanis már a következményekre utal.

Réka legelső megjelenése egy fohász, egy ima a Jóistenhez, hogy „segíts rajtunk, mert nem vagyunk még hozzád való”. Honnan a bölcsesség egy 14 éves kislányban, amivel meglátja, hogy a magyarok, akik három feleséget tartanak, vérfürdőt vesznek, állatáldozatokat mutatnak be, még nem méltók Istenre, de ezért arra kéri, hogy legyen velük. Olyan hatalmas erő van benne, hogy férfiként sámánként nevelték volna. De mivel nő, elmondja a meglátásait, ám senki sem akar figyelni rá. Ő mondja ki a legnagyobb igazságot a történetben, hogy békét kellene kötni, mert Isten nélkül nem lesz Magyarországnak. Ezt elmondja István is, ezért nagyon szép a kettőjük kapcsolata, ami nem szerelem, hiszen első unokatestvérek, és a darabban csak kétszer találkoznak. Amikor azt éneklük, hogy „oly távol vagy tőlem, és mégis közel”, úgy fejtettük meg, hogy mindketten a Jóistenhez fohászunk, ugyanazokat a gondolatokat képviselve. Géza, István apja, felemás felfogású, ő felvette a kereszténységet, de nem tagadja meg a pogány szokásokat sem. Koppány is „magára vette Bizánc jelét”, bevallása szerint csak azért, hogy a szabadságát megőrizze, de nem hiszi az Istent. A gyermekeik viszont keresztény hitben nőnek fel, és hiszik azt, amit a Biblia hirdet. Ezért okoz Istvánban olyan hatalmas dilemmát, hogy milyen ember az, aki azért, hogy Istent védje, ölni fog. Ezért okoz olyan hatalmas dilemmát Rékában az, hogy nem tudja rávenni az édesapját arra, hogy ne harcoljon, és engedje át Istvánnak és a kereszténységnek a hatalmat. Vagy gondoljunk a szép duettre István és Koppány között, amikor István azt mondja, hogy a békét hozta el, mert az országnak béke kell, és felajánlja Koppánynak a hatalmat, ha meghajítja a fejét Isten előtt, mert ő nem uralkodni akar, hanem azt, hogy a népe keresztény legyen. Ezt Koppány nem fogadja el, mert aki úgy élte le az életét, hogy az az erős, aki a nagy pofot tudja adni, az nem fogja elhinni, hogy valaki attól lesz erős, hogy nem ad pofot. Réka nem is tudja meggyőzni erről, hiszen Koppánynak sámánja van, aki győzelmet jósol neki. Miért higgye el, amit a lánya mond, hogy fel fogják négyelni, amikor hiheti azt is, hogy mekkora győzelem vár rá?

– A gyermekszereplők számára rendezett válogatás során, amelynek az volt a célja, hogy az ő körükben is népszerűsítsék a rockoperát, Erdélyből a legtöbben Koppány szerepére pályáztak. Miért vonzóbb Erdélyben az ő alakja?

(Folytatás a 8. oldalon)

Együtt a szereplők

Fotók: Kristó Gothard Hunor

Elindulni önmagunk felé

(Folytatás az 5. oldalról)

Sükösd György, Bethlen Gábor fejedelem tanácsosa, korának tekintélyes főura kezdte el az építtetését. Orbán Balázs még kibetűzte az 1624-es évszámot tartalmazó feliratot. A kastély négy sarkában négy, kívül kerek, belül nyolcszögű bástya állt. Az épületet több kőfal védte, köztük vízárakkal, a bejárat fölött csigákkal, felvonható kapuszerkezettel. Az építtető halála után a kastély 1694-ben a Bethlen Sámuel, Küküllő vármegye főispánja, Maros székely szék főkapitánya, Árva Bethlen Kata édesapjának a tulajdonába került, aki magasabbra emeltette a bástyákat és a falakat, a bejárat fölé tornyot építtetett, amelyen a kígyós Bethlen-címer látható kőbe vésvé. Az ő idejében még állt a gazdagon díszített lovagterem, amelyből mára semmi sem maradt – válogatok a kastélyról készült szórólapon között leírásból. Bethlen Mihálytól az Erdélyi Kereskedelmi és Hitelbank Rt. vette meg, majd a legnagyobb részvényes, gróf Teleki Sámuel tulajdonába került, akitől a helyi közbirtokosság 1903-ban vásárolta meg a várkastélyt és az uradalmat. 1918-tól

a pusztulás éveit következtek, majd a rendszerváltás után újra a helyi közbirtokossággá lett. Tennivaló van bőven a lepusztult épületen, kérdés, hogy kapnak-e anyagi támogatást a restaurálására.

Bár Nyirő Józsefnek Alsórákoson is van emlékszobája, hiszen 1931-ben oda vonult vissza gazdálkodni, Székelyzsombor, a szülőhely felé tartottunk. Köves út vitt a településre, amelynek szász lakosságát hajdan a pestisjárvány tizedelte meg, és a környező falvakból telepítettek helyükbe székelyeket. A fállal körülvett nagy evangélikus templom lelkésze, Kunos Lajos mutatta be a települést, reménységgel a hangjában, majd Nyirő József szülőházát látogattuk meg. Július 28-án lesz 132 éve, hogy a helyi iskola igazgatójának fiaként világra jött, és szülőhelyén a 2004-ben felavatott szobra, a szépen berendezett emlékszobában pedig fényképes életrajza és posztókötésű művei tekinthetők meg. A katolikus plébánosból lett újságíró, író, az Erdélyi Szépművés Céh egyik alapítója igéretesen indult a helikonista szerzők között. Első elbeszélései (a Jézusfaragó ember) a

Az alsórákosi bazaltoszlopok

A Smaragd-tó

székely falu világát, embereit elevenítették meg a költői szép próza nyelvén. Hasonlóan sikeres volt regényes önéletrajza, az Isten igájában. Az idősödő Wesselényi Miklós a főhőse történelmi regényének, A sibói bölénynek, amelyből az útikalauzban olvashattunk tanulságos idézeteket. A Mezőség pusztuló magyarságáról szól a Néma küzdelem című regénye.

Székelyzsomborról Homoródújfalú felé haladtunk tovább, ahol három megye, Hargita, Kovászna és Brassó határa találkozik. Ott van Rika erdeje, ahol a legenda szerint Attila hun király feleségének, Rékának a vára állt, holttestét pedig a patak medrében temették el, sírját kővel fedték be, hogy titokban maradjon. Látnivalóiban gazdag székely falvakon – Oklánd, Homoródkarácsonyfalva, Homoródmás, Lövéte – haladtunk át, több idő birtokában mindenikben érdemes lett volna megállni, majd a Szentegyháza határában levő Huntanya vendéglőben fogyasztottuk el az ízletes ebédet. Onnan Székelyudvarhely felé siettünk, hogy a széjkefűdői Mini-Erdély parkban megtekinthesük az erdélyi várak, kastélyok, templomok makettjét.

A kirándulás utolsó eseményeként a széjkefűdői dombtetőn, egykori birtokán Orbán Balázs, a nagy székely író, történész, etnográfus kopjafás, féldomborműves síremlékét tekintettük meg, amelyet Orbán Áron székelyudvarhelyi szobrászművész tervezett. Többet közülünk sokadszorra mentünk át a 14 székely kapun, amelyek közül az utolsót, „galambdúccal a homlokán”, halála előtt két évvel Orbán Balázs faragtatta. A kapukat Sütő András az élet és a halál kapuinak nevezte, amelyek alatt Orbán Balázs sorsa is „a kényszerűségek példájává alakult” – hangzott el többek között a kirándulás vezetője által felolvasott esszében (Orbán Balázs kapui). Abból idézünk: „... beutazta Kelet egzotikus világát is, az igazi Nagy Utazás mégis az itthoni volt. Ez a nehezebb s az eredményesebb is: batyut kötve elindulni – önmagunk felé”. Az út végén mit is tehetünk volna egyebet, megbizonyosodva arról, hogy a menyasszonynak öltözött bodzabokrokkal, fehér fűrtös akácfaakkal szegélyezett utak mentén mennyi látnivalót, szépséget tartogató földön élünk. Köszönet az élményért, a régi vágy beteljesüléséért.

Ember és állat harmóniája

Az alattomos egérárpa veszélyei

Július–augusztusban a gondozatlan közterületeken, útszéleken a házi kedvencek egyik veszélyforrása az egérárpa kalásza, a toklász. A gyomnövény termése nyáron, elszáradása után válik veszélyessé, amikor a kalász szétesik, és alattomosan támad, esetenként a létfontosságú szervekig hatolhat, és az állat életét már nem lehet megmenteni.

Szer Pálosy Piroska

Az utóbbi esős idő és a meleg hatására gyorsan nő a fű, a közterületeket nem győzik nyírni, így gyorsan terjedhet a májustól októberig fellelhető veszélyes gyomnövény. Az egérárpa, népiesen cigánybúza, vagy csak a toklászként emlegetett igen gyakori gyomnövény a kalászvirágzata miatt jelent veszélyt a kutyák, macskák testi épségére. Városban lenyírják ugyan a fűvet, de nem gyűjtik össze, így a füves területeken egész nyáron bárhol előfordulhat. A kalászkok mindenhol ott vannak, ott maradnak, ezért még fűnyírás után is érdemes figyelni a száraz maradványokra.

A zöld színű egérárpa még nem okoz gondot, azonban sok területen hagyják kifejlődni. Ha a kalász megszárad, sárgás színűvé válik, ettől a formájától a legtöbb állat gazdája tarthat. Ezért, ha magas füvel borított területen szaladgálna az állat, ahol még toklász is van, jobb elkerülni.

– Melyek azok a jelek, amelyek a kalász befürödésére utalnak, és miként előzhető meg a kellemetlen-

ség?– kérdeztük dr. Pálosi Csabát, a Noé Bárkája kisállatklinika vezetőjét.

– Sajnos, a közterületeken lehetetlen kikerülni a toklászt, ezért sétáltatás közben oda kell figyelni, hogy toklászveszélyes helyen ne hemperegjen a négylábú, amennyiben pedig a fűvet rágcálná, feltétlenül meg kell tiltani. A növény termésének a vége szúrós, könnyen bekerül a kutya bőrébe, annak mozgásával halad egyre beljebb. Leggyakrabban a fülbe, orrba, szájba, a lábujjak közé és a kutya fenekénél vagy nemi szerveinél fűrődhat be. A növény a felépítésénél fogva nem tud távozni, kijönni, a kutya sem tudja kiszedni – habár sok esetben nyalja –, sőt még a gazdi sem. A toklász nyilként fűrődik be, és hegyes kis sörtéi úgy állnak, akárcsak a hal-szálkák, így kifele nem távozik.

Tappancstól a tüdőig

Mivel a toklász leggyakrabban a lábujjak közé fűrődik be, a kutya hirtelen sántítani kezd, nyalja a mancsát, duzzanat, majd gennyes tályog jelenik meg rajta. Ha sétáltatás közben hirtelen rázni kezdi a fejét, a földhöz dörzsöli, oldalt tartja, esetleg romló egyensúly jeleit mutatja, a füleit vakarja, folyamatosan egy irányba dönti a fejét, valószínű, hogy toklász került abba a fülbe, amerre a fejét dönti. Azonnal állatorvoshoz kell fordulni, aki speciális csipesszel el tudja távolítani a kalászt, amennyiben nem fűrődött túl mélyre. Ha nyalogatja a lábát, sántít, akkor a lábujján keresztül hatolt be a toklász. Sok esetben a talp felől ki is bújik, de olyan is előfordulhat, hogy betokosodik, duzzanat képződik, amit helyi érzéstelenítéssel az állatorvos felnyit, eltávolítja a toklászt és a felgyülemlett gennyet, majd kezeli a fertőzött területet. Az orrba jutott toklásza rögtön heves és szűnni nem akaró tüszőgéssel reagálnak a kutyák, esetenként véres orrfolyás jelentkezik. Ennek eltávolítása endoszkóppal,

altatásban történik. Ha a kutya után séta után még nem teljesen befürödött toklászt látunk, vagy a fenti panaszok közül bármelyik fennáll, mielőbb állatorvos segítségét kell kérni. A mélyre fűrődött, bőr alatt vagy orrba, netán szembe került toklászt nagy valószínűséggel csak bódításban, szeszeti úton lehet eltávolítani. Ha az állat szemébe kerül a toklász, a pislogással egyre mélyebbre fűrődik, és sokszor az alsó vagy felső kötőhártya alá kerül. A kötőhártya megduzzad, kivörösödik és súlyos szaruhártya-sérülés keletkezhet, amely nagyon

Fotó: Szer Pálosy Piroska

fájdalmas, az állat hunyorít, mellső mancsával dörzsöli a szemét, és ezzel tovább ront a helyzeten. Az állat hónaljába is könnyen befűrődhat a kalász, főleg, ha azt ritkán ápolják, csomós vagy piszkos a szőr. Ilyen esetekben nehezebb észrevenni, ezért a májustól októberig terjedő időszakban fokozottan figyelni kell az állat ápolására, bőrének épségére.

A hosszú fülű, hosszabb szőrű kutyák még veszélyeztetettebbek. Ezért minden séta után ajánlatos átnézni a kutyát, és a szabadon álló, szőrön lévő toklászkokat azonnal eltávolítani. Naponta érdemes átvizsgálni a kutya lábujjait, fülét, hónalj- és hastájékát. A lábujjak, a talppárnák közötti és a fülek belső részén található szőrt nyáron ajánlatos rövidre nyírni, a hallójáratokból kitépkedni, mivel a toklász így kevésbé tud beleakadni. Legbiztosabb azonban a toklászos, elhanyagolt területek kerülése, a saját kert rendben tartása – hangsúlyozta a szakember.

Réka a székelyföldi István, a király előadásban

(Folytatás a 6. oldalról)

– Amikor a testvéremmel megnéztük Csíksomlyón az előadást, rebellis tizenéves koromban és is jobban szerettem Koppány dalait, és az ő táborához akartam tartozni. Most is úgy érzem, hogy Koppány dalai zeneileg rockosabbak, de ha a történetet nézem, és férfi lennék, szívesen eljátszanám István szerepét. A mi helyzetünkre is talál a téma, hiszen van az anyaország, és vagyunk mi, erdélyiek, hol mostoha, hol kedves gyermekei Magyarországnak, amit éreznek a fiatalok is.

Réka és Koppány (Dombi Sándor)

– **Véleményed szerint kihez fog szólni, kit fog erőteljesebben megérinteni az előadás? Az idősebbeket-e, akik ismerik a rockoperát, és akiknek egyfajta lázadást, felszabadító élményt jelentett valamikor? A mai fiatal felnőtteket serdülőkorukban ért határsárról beszámoltál már; mire érezhet rá a jelenlegi fiatal korosztály?**

– Hatalmas élmény lesz mindenkinek, aki megnézi. Van idős, középkorú és fiatal is, aki kíváncsian várja. A szereplők, a kórus, a tánckar, a zenekar, mindenki élőben szerepel. Még nem próbáltunk a sepsiszentgyörgyi, több ezer néző befogadására alkalmas Arénában, ahol többszintes színpadot képzeltek el, és ennek függvényében még alakulni fognak a helyszíntől függő részletek. Nagyon kíváncsi vagyok, és nagy izgalommal várom, hogy bekerüljünk az Arénába. A diszlettervező György Eszter is erdélyi, nagyon érdekes ruhákat készített.

– **Elárulnád, hogy a Rékát milyen lesz?**

– Arról még nem mondhatok semmit, de egy kortalan, a Réka személyiségét tükröző, nagyon szép ruha.

– **Elhangzott, hogy minden szerepre kettős, sőt hármas szereposztásban készül az előadás. Ki alakítja még Rékát?**

– A sepsiszentgyörgyi Zöldi Lara, egy Budapesten tanuló 17 éves diáklány.

– **Hogyan bírkózol meg a szereppel?**

– Mind színészilag, mind zeneileg nagy kihívásnak érzem. Sebestyén Márta jól feladta nekünk a leckét. Ahogy ő elénekelték Rékát, úgy senki sem fogja. Nem is szabad utánozni, de azt a fajta népiességet mindenképpen követni kell, mert a népies jelleg teszi különlegessé annak a hangját, aki Istenhez imádkozik. A darab ezer évvel ezelőtt játszódik, amikor Réka élt, és ő a népi, a pogány vonalat képviselte. Az éneklet kicsit népies jellege azt érzékelteti, hogy a vér nem válik vízzé. Réka mégiscsak a Koppány lánya, miközben a szíve és elméje felfogja és elfogadja a kereszténységet.

Visszatérve a befogadásra, biztosan lesznek megosztó vélemények, mert van, aki ugyanazt az élményt várja, mint az első előadástól, ők csalódní fognak, akárcsak azok, akik egy nagyon modern előadásra számítanak. A dalok azonban örökzöldek, és mindenképpen össze fogja tartani az előadást a gyönyörű zene. Sajnos voltak olyan tanítványaim, akik nem hallottak az István, a királyról, és velük egy táncpróbát arra szántunk, hogy elbeszélgesünk a történelmi eseményről, a rockoperáról és annak a történetéről.

A bizonytalanság teszi nagyon érdekessé számomra, hogy ebben a produkcióban részt vehetek. Azzal számolni kell, hogy nem lesz olyan hatása, mint a legelső előadásnak. Ezért arra kell törekedni, hogy egészen más hatást érjünk el vele. Mi ezen az úton vagyunk. Ez viszont azt rejti magában, hogy ma még nem tudjuk, hogyan fog reagálni a közönség, ezért annál nagyobb kedve van az embernek részt venni ebben a nagyszabású vállalkozásban.

– **Mint Marosszék egyik képviselőjének, sikeres felépést és sok-sok tapsot kívánunk!**

Hadd tegyük hozzá, hogy a sepsiszentgyörgyi rockzenészeket 35 tagú szimfonikus zenekar, közel 100 tagú kórus erősíti, és a koreográfiában egy 60 tagú tánckar vesz részt öt székelyföldi néptáncgyűttes, köztük a Maros Művészegyüttes és a nyárádszeredai Bececs közreműködésével. A bemutatón kívül augusztusban négy további előadás helyszíne lesz a sepsiszentgyörgyi Aréna.

Turistaszezon Marosvásárhelyen

Ötvös József

Járványügyi megkötések lassú lazulása után, nyárközépen indulhat a turistaszezon. Legalábbis álmaink és vágyaink szerint. Itt élőként is egy kicsit turistaszemmel szemlélem most ezt a várost, és egy kedves emlék jelenik meg előttem. Vártemplomi lelkipásztorként gyakran mutattam be a város legrégebbi épületét a különböző helyekről érkezett kíváncsi embereknek. Azért sem írtam külföldi csoportot, mert nem tudom igazán, a Budapestről vagy más magyarországi helységekből érkezők külföldiek-e, mert nekem egyáltalán nem külföld ma Debrecen.

Ilyen találkozások, látogatások alkalmával meg szoktam kérdezni: hol jártak még a Vártemplom meglátogatása előtt? A leggyakoribb válasz így hangzott: voltunk a Kultúrpalotában és a Teleki Tékában, most pedig ide jöttünk. Erre szoktam humorosan megjegyezni: akkor már minden fontosat láttak itt, Marosvásárhelyen. A lengyel turisták általában bekiatnak ebbe a fontosnak tűnő turistautóvonalba még egy-egy megállót: a Keresztelő Szent János-plébániatemplom vagy a nagy ortodox katedrális. A lengyel származású II. János Pál pápa boldog emlékeztetése vagy a sokat emlegetett lengyel–magyar barátságára való tekintettel ez természetes.

Mivel ebben az évben személyesen még nem találkoztam magyarországi vagy lengyel turistacsoporttal, eszembe jutott, vajon kik látogatják meg a Teleki Téka, amely bő két évszázada Marosvásárhely kultúrájának, szellemi életének jelképe lehet, sőt erdélyi magyar kultúrtörténetünk európai szintű értéke is.

Nem turistaként jártam először a Téka, mégis első találkozásunk, ismerkedésünk feledhetetlen volt egy falusi tizenéves gyermek életében. Ma sem tudom, azelőtt koptatták-e ódon lépcsőit hagyományos falusi asszonyok és tizenéves mezősi gyermekek cipői, de mi olyan büszkén és áhitattal lépkedtünk fel az emeletre édesanyámmal közel hatvan évvel ezelőtt, mintha éppen értünk építették volna. Akkor még nem a tudás vára volt számomra, hanem valami titokzatos és meghatódottságot kölcsönöztek az ódon falak, meg az olvasóterem előtti dolgozószoba plafonig nyúló könyvespolcával. A hitelesség kedvéért el kell árulnom, nem olvasni vagy kutatni léptünk be oda, csak az egykori pókai magyartanárnököt, akkor már a Teleki Téka vezetőjét kerestük, az általam nagyon tisztelt és szeretett Deé Nagy Anikót. Nevét és személyiségét azért is őrzöm tisztelettel és szeretettel emlékezetemben, mert egyéniségem és életem egyik legkedvesebb, legintelligensebb és legmeghatározóbb egyénisége volt. Őt keresve jártam először, már gyermekként a marosvásárhelyi Teleki Téka, később olvasóként, kutatóként még számtalanszor megfordultam ott, és most, nyugdíjas pókaiként/marosvásárhelyiként kíváncsi vagyok, vajon járt-e minden marosvásárhelyi a híres Téka, ahova egykor Bartók Béla, Kosztolányi Dezső és Móricz Zsigmond is ellátogatott?

1.		GENOVA MAGYAR NEVE	ALÁ MUSTÁRGÁZ	HÁROM (OROSZ)	PATÁS HÁZIÁLLAT	ÁBRÁNYI... (KÖLTŐ)	FOLYADÉK A BRUTTÓBÓL MARAD VISSZA	A SZEMÉLYRŐL	TROMBITAHANG	FÉLSZEGI	LÚD	TILTÓSZÓ ÚJ-ZÉLANDI ÓSLAKÓ	BÖRTÖN (ARGÓ BECÉZVE)	GOTOVAC HŐSE	FOHÁSZ
Démokritosz ógörög atomista filozófus véleményét idézzük a rejtvény főszereplőiben.		E													B
	SÉRTETLEN		RÓMA ANGOL NEVE TE ÉS ÉN				FÉKTELEN MÚLTÁS... HACSATURJÁN					DIES... (HARAG NAPJA) TELEFON-TARS			
	OLASZ TÓ TÚLTÁPLÁLT SÉRTÉS			BÉKÉS... (SZINESZNŐ) ÖT KÖVETŐLEG				OPERASZERZŐ (ARRIGO) LAKÁS RÉSZE						EZERI JAPÁN VÁROS (ANGOLUL)	
TALJÁN	2.	RENEGÁT	ÉDENI NŐ (ISZLÁM) OLASZ PÉNZ VOLT		SZÉLSŐSÉGES KÉZBESÍTŐ			POLÁRIS INDIAI NŐI VISELET						SZIBÉRIAI FOLYAM ANEKDOTA	
				KERESZTŰL FARKASVEZÉR		ÓMEGA ÉS ALFA A TETEJÉRE		KÍGYÓHANG NŐI NÉV (MÁJ. 24.)			KIEL KÖZPONTJA! JAPÁN DRÁMA			USA-SZABVÁNY AZ ARZÉN VEGYJELE	
VIGYÁZ RÁ			TÜRK NÉP KELLEMETLEN			KÖZÉPNÉPHEZ RÉSZESKE CSÜNGET					RÁDIÓLOKÁTOR SÜRŰ ROSTA				
KÖRŰLVEVŐ VÉDŐRÉTEG			EVŐESZKÖZ TENGERRABLÓ				KONYHAI EDÉNY OKTAT							KÉSŐRE VÁRPALOTA RÉSZE	
KETTŐZVE: ÜRES DUMA			JAPÁN FESTŐ (MASZUO) IGEKÉPZŐ			ÚJ-ZÉLANDI ALAGÚT OLASZ NÉMET AJTÓJEL					BESZÍVI BÉKAPARADICSOM			MATEMATIKA (RÓV.) TALÁLI!	
...IPSO (VELEJÁRO) VER			ISZKOLÓ CSILLAG (ANGOL)			VALÓDI HELYSÉG, MÉNESE HÍRES					TOLLTÖLTÉK NÉMET VÁROS				A KÉN VEGYJELE LÉGGÖMB
		HOSSZÚ NŐI SÁL RÉMŰLT, IJEDT			TÖRÖK VÁROS KÉZI MÉRTÉK				TOJÁSOKON UL A TYÚK KARINTHY FERENC-MŰ					FALUSI APÓ FRISS AZ ÚJSÁG	
ÉSSZEL FELFOG			ÁSV. FÜSZER PORT. UTAZÓ (BARTOLO-MEO)		...PACINO (SZINESZ) NYÍREGYHÁZA RÉSZE		MAGATOK ÁGAKAT METSZ		BENÓ NÉMA! NITROGÉN (RÉG.)		HATBÓL KETTŐ! ÓIR ÍRÁSMÓD			NÖVÉNY LESZ BELŐLE IRÓSZER	
IJED			SZERB FÉRFINÉV ILYEN SZÓ IS VAN				FÁN ÉLŐ GOMBA VISZÁLY-ISTENNŐ				CHATEAUBRIAND-MŰ ÉSZAKI APRÓPÉNZ				
...CURIE (SKLODOWSKA)			HIMLŐHELY KÉTES!				ÉRCESEN HANGZÓ DUBLIN LAKÓJA					ANGOL OLAJ AUTONÓM TERÜLET			ASSZONY-NÉV-KÉPZŐ
IDŐS (RÓV.)			MAGYAR KÁRTYAJÁTÉK NÉVELŐ			ABESSZÍN SPANYOL AUTÓJEL					NAGY KAZAH TÓ RÓMAI 50			CIN EGYEI!	
L.N.J.	N														

Július 1-jei rejtvényünk megfejtése: **Az igaz az egész, az egész pedig csak fejlődése által kiteljesülő lényeg.**

Romániában is bevezetik a jövő évtől a TAO támogatási rendszert

Romániában is bevezetik magyar minta alapján a TAO támogatási rendszert – jelentette be kedden Novák Károly Eduárd ifjúsági és sportminiszter.

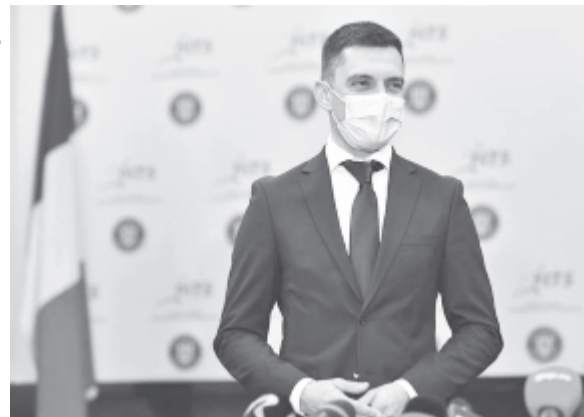
A tárcavezető kedden tartott sajtótájékoztatót, amelyen értékelte mandátumának első hat hónapját. A miniszter a tervekről elmondta, hogy várhatóan szeptember közepére készül el a román sportstratégiájának első munkaváltozata, amelynek kidolgozását Novák vállalta fel, miután kinevezték miniszternek. Elmondta, a fő cél az, hogy a gyermekek naponta sportoljanak az iskolákban

tornaórákon, emellett a sportolói állományt a jelenlegi 5 százalékról 30 százalékra növeljék, hogy a 2032-es nyári olimpián az éremtáblázaton Románia viszszerüljön az első 10-12 nemzet közé.

Rámutatott: a sportstratégiát több éven át fogják alkalmazni, egyes elemeit már a jövő évtől átültetik a gyakorlatba, így bevezetik a TAO-rendszert, amely Magyarországon működik és amelynek köszönhetően a társasági adó egy része közvetlenül a sportnak jut. A miniszter szerint ebből a támogatásból főleg a prioritásnak örvendő sportágak fognak részesülni.

Bejelentette, hogy a fiatal sportolók számára regionális nevelőközpontokat hoznak létre, ahova összegyűjtik a minisztériumhoz tartozó sportklubok legtehetségesebb fiataljait, és szakmai fejlődési lehetőséget, anyagi stabilitást, biztonságot teremtenek számukra. Mint mondta, azért van szükség ezekre a regionális központokra, mert sok fiatal 18 éves korában hagyja abba a sportolást az anyagi biztonság hiánya miatt.

A miniszter becslése szerint Románia 4-6 érmet nyerhet a július 23-án kezdődő tokiói olimpián.

Fotó: Novák Károly Eduárd közösségi oldal

Olaszország az első döntős az Európa-bajnokságon

Elsőként az olasz válogatott jutott döntőbe a részben budapesti rendezésű labdarúgó-Európa-bajnokságon, miután az első elődöntőben kedden 1-1 után tizenegyespárbajban 4-2-re legyőzte az ugyancsak társházigazda spanyol csapatot a londoni Wembley Stadionban.

Luis Enrique, a spanyolok szövetségi kapitánya meglepetésre kihagyta a kezdőcsapatból az eddig minden összecsapáson ott szereplő Álvaro Moratát, helyére a Real Sociedad játékosa, Mikel Oyarzabal került. Az olaszoknál csak a súlyos sérült Leonardo Spinazzola hiányzott a megszokott együttesből, őt Emerson váltotta.

Az olasz válogatott a mérkőzés elején már az ellenfél térfelén letámadta a spanyolokat, de Busquetsék az első percek megilletődöttségét követően egyre nagyobb labdabirtoklásti fölénybe kerültek, és többször is hosszú másodpercekig adogattak anélkül, hogy olasz játékos hozzáért volna a játékszerhez. A spanyolok több kisebb helyzetet kialakítottak, de Unai Simón rossz kijövetelénél a kontrákban bízó olaszok előtt is adódott lehetőség.

A 25. percben Dani Olmo tizenhatoson belüli próbálkozásánál kellett az első bravúrt bemutatnia Donnarummanak, az olaszok pedig szinte semmit nem tudtak megvalósítani az Eb korábbi szakaszában látott lendületes játékukból, elsősorban azért, mert az idő alig több mint egyharmadában volt náluk a

labda. A spanyolok irányították a mérkőzést – a Squadra Azzurra játékosainak 44 percig kapura lövési kísérlete sem volt, akkor Emerson a felső lécezt találta el –, de gólt ők sem tudtak szerezni.

A fordulás után Busquets kapu fölött elszálló lövése jelentette az első komolyabb veszélyt, majd egy perccel később Chiesa kísérleténél kellett a mérkőzés során először védenie Simónnak. Az olaszok egy gyors kontra végén, a mérkőzés képe alapján némileg váratlanul megszerezték a vezetést: a 60. percben Donnarumma indított el egy olasz kontrát, a labda egy passz után a bal oldalon felfutó Insignéhez került, aki Immobilét akarta indítani, és bár Laporte becsúszva menteni tudott, rövid felszabadítására Chiesa csapott le, majd egy csel után, 12 méterről a kapu bal oldalába tekert (0-1). A spanyoloknak ezután még nagyobb erőket kellett támadásban mozgósítaniuk. Oyarzabal, majd Koke veszélyeztetett, de a Mancini-csapat előtt is adódott lehetőség.

Az utolsó húsz percre mindkét szövetségi kapitány cserékkel frissített együttesén, Enrique tanítványai továbbra is támadásban maradtak, és bár az olaszoknak is volt helyzetük, a csereként beállt Morata révén a spanyolok megérdemelten egyenlítették: a 80. percben Morata, Olmo, majd megint Morata volt a labda útja, utóbbi három ember között kapta azt vissza, és 10 méterről a rövid sarokba gu-

ritott (1-1). A folytatásban is ők játszottak lendületesebben, de újabb gólt a rendes játékidő végéig nem tudtak szerezni.

A ráadásban ugyan csökkent az iram, továbbra is a 2008-ban és 2012-ben Eb-győztes spanyolok tettek többet a győzelemért, ám hiába kerültek oda többször is Donnarumma kapuja közelébe, tizenegyespárbaj döntött a fináléba kerülésről. Ebben az olaszok céloztak pontosabban, így ők jutottak tovább.

Fotó: az UEFA EURO 2020 közösségi oldal

Jegyzőkönyv

Európa-bajnokság, elődöntő: Olaszország – Spanyolország 1-1 (0-0, 1-1, 1-1) – tizenegyesekkel: 4-2

London, Wembley Stadion, 57.811 néző, vezette: Felix Brych (német).

Gólszerzők: Chiesa (60.), illetve Morata (80.).

Sárga lap: Tolói (97.), Bonucci (118.), illetve Busquets (51.).

Olaszország: Donnarumma – Di Lorenzo,

Bonucci, Chiellini, Emerson (74. Tolói) – Barella (85. Locatelli), Jorginho, Verratti (74. Pessina) – Chiesa (107. Bernardeschi), Immobile (61. Berardi), Insigne (85. Belotti).

Spanyolország: Unai Simón – Azpilicueta (85. Llorente), Eric García (109. P. Torres), Laporte, Jordi Alba – Koke (70. Rodri), Busquets (106. Thiago Alcántara), Pedri – F. Torres (61. Morata), Oyarzabal (70. Moreno), Olmo.

A tizenegyespárbaj

0-0: Locatelli jobb alsó sarokba tartó lövését védte Simón.

0-0: Olmo a kapu jobb felső sarka fölé lőtt.

1-0: Belotti a jobb alsó sarokba bombázott.

1-1: Gerard Moreno balra, magasan meglőtt labdáját nem tudta védeni Donnarumma.

2-1: Bonucci magabiztosan lőtt a bal alsó sarokba.

2-2: Thiago Alcántara a jobb alsó sarkot választotta, Donnarumma a másik irányba vetődött.

3-2: Bernardeschi magabiztosan lőtte a labdát a bal felsőbe.

3-2: Morata bal alsó sarok felé tartó lövését védte Donnarumma.

4-2: Jorginho laza mozdulattal a bal alsó sarokba lőtt, eldöntve a továbbjutást.

A II. Székelyvécke-kupáért játszottak

Czibalmos Ferenc Attila

Június 15-én második alkalommal rendezték meg a Székelyvécke-kupáért kiírt labdarúgóturnát. Eredetileg 2020 tavaszán, az Iskola másként program keretében tartották volna a bajnokságot, azonban a járványügyi helyzet nem tette lehetővé a rendezést – mostanáig. A szervezők célként fogalmazták meg játéklehetőséget biztosítani olyan vidéki településeken élő, 5-8. osztályos gyerekek számára, akiknek nem igazán van lehetőségük bármilyen más versenyen részt venni, bizonyítani. Ugyanakkor az esemény remek lehetőséget adott a tanulók számára ismerkedni, barátkozni más településeken élő diáktársaikkal. Ennek fényében kizárólag vidéki iskolákat hívtak meg a foci-bajnokságra.

Mint a Székelyvécke Általános Iskola testnevelő tanára, Domahidi Ferenc elmondta, a II. Székelyvécke-kupáért hét csapat szállt küzdelembe, főként a Nyárádmentéről és a Kis-Küküllő mentéről, Havad, Kelemenelke, Kibéd, Márkod, Nyárádgálfalva, Somosd és Székelyvécke képviselőiben.

A csapatokat két csoportra osztották, a mérkőzéseket pedig a Székelyvécke Általános Iskola műfüves pályáján játszották, a kispályás foci szabályainak megfelelően. Mindkét csoportban az első két helyezett jutott tovább az elődöntőbe, a harmadik helyezettek pedig az 5. helyért játszottak.

Az A csoportban Havad, Márkod, Nyárádgálfalva és Székelyvécke küzdött egymással, itt a következő eredmények születtek: Nyárádgálfalva – Székelyvécke 0-7, Havad – Márkod 0-4, Márkod – Székelyvécke 0-4, Havad – Nyárádgálfalva 0-3, Havad – Székelyvécke 0-4, Márkod – Nyárádgálfalva 1-1.

A B csoportban Kelemenelke,

Kibéd és Somosd mérkőzött meg: Kibéd – Somosd 2-2, Kelemenelke – Kibéd 2-2, Kelemenelke – Somosd 5-0.

A csoportmérkőzések alapján az A csoportból Székelyvécke és Márkod, míg a B csoportból Kelemenelke és Kibéd csapata jutott tovább az elődöntőbe. Az elődöntő első mérkőzése Székelyvécke és Kibéd között zajlott le, amely a torna egyik legizgalmasabb és legfordulatosabb összecsapása volt. Bár a hazaiak szereztek vezetést a mérkőzés elején, rövid időn belül megfordult a meccs képe, és a vendégcsapat került előnybe a féldőhöz érve. A második játékrészben a hazaiaknak sikerült egyenlíteniük,

de pár percet követően ezt egy újabb vendéggól követte, így végül az összecsapást Kibéd csapata nyerte 3-2-re. Az elődöntő második mérkőzésén Kelemenelke és Márkod találkozott, amelyen Kelemenelke játszott eredményesebb focit, és 2-0-ra legyőzte Márkod együttesét.

Az 5. helyezésért Somosd és Nyárádgálfalva csapata játszott, a meccset magabiztosan (3-0-ra) Somosd nyerte meg. Ezt követte a 3. helyezésért való párharc, amely Székelyvécke és Márkod között zajlott le. A hazaiak már az első perctől kezdve folyamatosan nyomás alá helyezték a vendégek kapuját, aminek meg is lett az eredmé-

Hibaigazítás

Július 4-ei cikkünkben tévesen írtuk, hogy a 19 éves marosvásárhelyi Tóth ikerpár labdarúgó tagja, Krisztián 2009-ben az egykori FCM serdülőcsapatánál laudiu Sălăgean edzősége alatt kezdett futbalozni. A tréner neve Claudiu Șomfălean. Szerzőnk az érintettek szíves elnézését kéri.

nye, ugyancsak 3-0-ra nyert Székelyvécke.

A döntőben Kelemenelke és Kibéd csatázott. A vendégek törték meg a jeget, majd ezt követően a hazai csapat részéről érkezett válasz: több alkalommal is, így féldőber már 3-1-re vezetett Kelemenelke együttese. A második féldőber újabb gólok következtek hazai részről, a vendégcsapat csak a mérkőzés vége felé tudott szépíteni, így 5-2-re Kelemenelke nyerte meg a finálét.

A gólkirályi címet Fehér Csaba (Kelemenelke) érdemelte ki, aki öt alkalommal zörgette meg az ellenfelek hálóját. A legfiatalabb tehetséges játékos díjat Henter Edmond (Somosd) nyerte el, a legjobb kapusnak járó díjat pedig Birtalar Noémi (Székelyvécke) vette át.

In memoriam Zoltán Ildikó

„Lassan szállj, és hosszan énekelj, haldokló hatyúm, szép emlékezet.”

Egy jól ismert Név nyilallik a szívbe... és sajog a szív, hasítja a fájdalom... és szünni nem akar!

Megállt a nemes szív... nem működik a zseniális elme! Zoltán Ildikó tanárnő nincs többé!

De Ő soha nem lesz az enyészeté! Ő örökre élni fog hálás tanítványai emlékezetében, barátai lelkében, tisztelői tudatában!

Gyászol a Bolyai Farkas Líceum, gyászol Marosvásárhely és a nagyvilág négy égtáján élő volt bolyais diákok! Elhunyt Zoltán Ildikó, az iskola 20. századi legkiemelkedőbb magyar szakos tanára, aki modern tanítási módszeréről (komplex esztétikai nevelés), színes, tartalmas tanóráiról vált közismertté szakmai körökben és közkedvelte tanítványai számára, akik mai napig tisztelik, szeretik.

Az oly szeretett Ildikó néni a Barcaságon, Nagyajtán született. Csillagútját a sors szeszélye alakította: az az 1945-46-os politikai viszonyok, üldözések következtében szülei változtatták lakhelyüket, ezért tanult Brassóban és Marosvásárhelyen. Itt érettségizett a volt Leánylíceumban (ma Unirea Líceum), majd a kolozsvári Bolyai Tudományegyetemen magyartanári oklevelet szerzett. Kihelyezése után tanított városunkban a volt 4-es Számú Általános Iskolában, majd 1962-től nyugdíjazásáig a Bolyai Farkas Líceum tanára volt.

Visszatekintve életpályájára, kijelenthetjük, hogy a Gondviselés

különös ajándéka volt, hogy éppen a mi ősrégi – akkor – 405 éves iskolánkban, a tudományok ezen erdélyi fellegrájában oktathatta, nevelhette a tudásra szomjas ifjakat, emelven az oktató-nevelő munka színvonalát, öregbítven iskolánk hírnevét.

Most bekövetkezett a tragikus vég! Véget ért egy csodálatos, „dús” élet... Mi, barátok és tanítványok fájó sebeinkre a költő vigaszában nyerünk némi enyhülést: „Nem hal meg az, ki milliókra költi dús élete kincsét...” Úgy érezzük, hogy Ő valóban halhatatlan, feledhetetlen! Nagyon fáj, hogy átlebent „odaátra” (amint Ő mondta). A földi létből átköltözött az örökletbe, megfosztva bennünket a találkozás, az együttléttől örömetől. De emlékezetes és áldásos tanári munkája, derűs egyénisége, gazdag tudáskincse, keresztényi élet-szemlélete, „tündérképe” mindmind örökre velünk marad.

A mi lelkünkben, távozása nyomán, hatalmas űr támadt. Személyiségének varázsa, példaadó etikai értékrendje, a művészetek iránti mély érdeklődése és csodálata, zenei képzettsége, határtalan segítőkészsége, gondoskodó aggodása, keresztényi morálja, jóindulatú útjelző tanácsai mindörökké emlékezetünkbe maradtak. Visszük magunkkal egy életet át...

Egyik kedvenc költőjétől, Arany Jánostól kölcsönözte életfilozófiáját: „Az ember annyit ér, amennyit tud embertársainak használni...” Ekként élt és cselekedett.

Zoltán Ildikó tanárnő a mintatánár etalonja volt! Fénylő és tündököl Marosvásárhely kulturális égboltján! Boldogító szívárványfény áradt jóságos lényéből – így éreztük mindannyian. Az Ő közelségében, barátai és volt diákjai, „szellemi-lelki oázisban” éreztük magunkat, de gyönyörű kertje városunk szívében az odalátogatók számára valóságos „természeti oázisul” szolgált a kő- és betonrengtegben.

A Református Kollégium-Bolyai Farkas Líceum Öregdiákok Baráti Körének vezetősége szinte két éve elhatározta Zoltán Ildikó tanárnőről egy olajfestmény elkészíttetését, hogy iskolánk tanári szobájában, a neves tanárok „Pantheonjában” méltó helyére kerüljön. A világvágy és több objektív ok miatt késett a terv megvalósulása, amit végtelenül sajnálunk! Fájó érzés, ha arra gondolunk, hogy a kép leleplezésénél már nem lehet személyesen jelen. Csak az vigasztal, hogy tudott tervünkrol.

Most a közösség – barátai, tanítványai, tisztelői – gyásza hatalmas és „határtalan”! Amint dicső lénye továtunik, elszórt légtér, tikkadt szeretetsivatag és lelki sivárság keletkezik... és fájón égnek a végső elválás sebei...

Drága Ildikó, mi soha nem feledünk Téged! Örökre szívünkben él! Mindig szeretettel emlékezünk Rád! A Jóisten nyugtasson békében!

Emléke legyen áldott!

Gyászoló barátai.

Egyszerűsítik a pályázati rendszereket, csökkentik a bürokráciát

Az európai alapok hatékony felhasználása érdekében egyszerűsítik az emberi erőforrás fejlesztési operatív program (POCU) pályázati rendszerét. Mától rövidebb várakozási idő és kevesebb bürokrácia vár azokra, akik pályázni szeretnének.

„Húsz éve írok pályázatokat, tudom, mennyire bosszantó a túlzott bürokrácia, mennyire megnehezítik a munkánkat a hosszú határidők, az idő, amíg a kérdéseidre, módosításaidra választ kapsz. Tudom, mennyire dühítő, amikor fölösleges dolgokat kérnek a pályázóktól. Mi ezen akarunk változtatni” – nyilatkozta Hegedűs Csilla, az európai alapok minisztériumának államtitkára, a program koordinátora.

Ezentúl az emberi erőforrás-fejlesztési alap esetében a pályázat benyújtását követően legtöbb három hónapon belül alá kell írni a nyertes pályázókkal a támogatási szerződést, így lerövidül a várakozási idő, és a pályázatokat sokkal hamarabb

életbe lehet léptetni. „El akarjuk kerülni a papírtologatást és a fölösleges várakozási időt, ezért dolgozunk a folyamat digitalizálásán is. Azért, hogy elkerüljük az indokolatlan késéseket, és biztosítsuk a folyamat átláthatóságát, ezentúl havonta ellenőrizzük az határidők betartását az irányító hatóságnál és a regionális hatóságnál is” – tette hozzá az államtitkár.

Az emberi erőforrás fejlesztési operatív program költségvetése több mint 5 milliárd euró, az aktuális finanszírozási periódusban 2165 szerződést kötöttünk olyan pályázatokra és kezdeményezésekre, amelyek több mint 3.200.000 ember – gyerekek, diákok, fiatalok, hátrányos helyzetben levő emberek, vállalkozók, tanintézményekben dolgozók – életét könnyítik meg. A ma meghozott döntések azt biztosítják, hogy az általunk finanszírozott projekteket gyorsabban, hatékonyabban és a törvényeket betartva lehessen életbe léptetni.

(RMDSZ-tájékoztató)

Újvárad – júliusi ajánló

Az ötödik számával jelentkező folyóirat címlapján Urszinyi Mária festő- és grafikusművész képe látható, munkásságát a Művészet rovatban dr. Kányádi Iréne méltatja. Verssel, prózával jelentkezik Vass Norbert, Káli István, Nagy Zsolt, Sztaskó Richard, Purosz Leonidasz, Csontos Márta, Oláh Péter, Márton Ágnes, Nyírán Ferenc, drámatörredékekkel Mikola Emese. A Dialog/Párbeszéd rovatban Mihai Buzzea A Közlekedés Elmélete című írását olvashatják Pengő Zoltán fordításában. Ismét esszével jelentkezik Lakatos-Fleisz Katalin (A ház és a csipkebokor). Mindenki nyelvészkedik... címmel a Tandem rovatban Magyarai Sára és szerzőtársa, Minya Károly közelít meg egy témát két szemzőgből. Forgács Áron írása aktuális dilemmát jár körbe a Társadalom rovatban: Térdepelni vagy nem térdepelni, ez itt a kérdés. A Kultúra rovatban Csináld a dolgot és lesz hozzá erőd címmel Biró Árpád Levente készített interjú Horváth Benjammal a Fiatal Drámaírók Házáról. Rusu Szidónia szociológus esszéjének címe:

Unplugged – kultúra a digitalizáció korában. Öltársaim, énekeljete! a címe Simon Judit írásának a kolozsvári Állattfarm-premierről. Hegyi Réka anyaga ugyancsak a Kritika rovatban egy szelet bábszínház történetét kínál, Botár Edit világát. György Alida új könyvét (Hármas-szabály) Codău Annamária elemzi, míg Dariusz Marder A metál csendje című filmjét Bozsódi-Nagy Orsolya ajánlja. Másodízben jelentkezik a Kortárs klasszikusaink rovat, ezúttal Balázs Imre József előadásának szerkesztett változatát olvashatják Hervay Gizella költőről (Élő hagyományra tudott válni). Az Előhívásban Körössi P. József a 90-es évekbe kalauzol, azt az epizódot idézi fel, amikor Göncz Árpád államfőként könyvet árult egy pesti aluljáróban.

Az Újvárad kapható erdélyi könyvzetekben, köztük a marosvásárhelyi Bookman könyvesboltban, Dózsa György út. 22.; a Kobak könyvesboltban, Győzelem tér 34.; a Gutenberg hálózat boltjában, Rózsák tere 56., továbbá elérhető az online előfizetők számára is.

A MOL csoport elindítja a MOL Plugee alkalmazást elektromos járművek töltésére

A MOL Plugee alkalmazás már elérhető, és versenyképes áron kínál egyszerű, gyors töltési élményt az elektromos járművek használóinak. Az alkalmazás egy új típusú fizetési megoldást tesz lehetővé, amely figyelembe veszi a járművek villamosenergia-felvételének képességét, és sokkal jobban megfelel az elektromos autókval rendelkező autósok igényeinek.

A MOL Plugee alkalmazás a fizetési rendszer szempontjából kiterjedt előnyöket kínál: a díj az elfogyasztott energiamentől függően (lej/kWh), a töltő típusa (AC/DC) és – kisebb mértékben – a töltési idő (lej/egység) függvényében lesz meghatározva. A MOL Plugee alkalmazás elindítását követően a korábbi, a töltőállomások shopjában megvásárolható rögzített töltési díjat kivezetik.

Az alkalmazást a MOL csoport fejlesztette ki egy innovatív koncepció alapján, és az elektromos járművek töltésével foglalkozó globális szoftvercég, a Drivv készítette. A MOL Plugee alkalmazás elérhető Android és iOS eszközökön, és letölthető az App Store-ból és a Google Play-ből. Az alkalmazásba történő regisztráció ingyenes, az elektromos töltők használati díjairól itt tájékozódhat: <https://molplugee.ro/ro/tarife>. Kérdések esetén vagy az esetleges meghibásodások orvoslása érdekében a MOL Plugee folyamatos ügyfélszolgálatot biztosít.

Idén februárban a MOL csoport frissítette hosszú távú stratégiáját, a 2030+ Shape Tomorrow-t, amely mostanra teljes összhangban van a vállalat fenntarthatósági célkitűzé-

seivel. Az új stratégia magában foglalja a MOL következő tíz évre vonatkozó terveit, amelyek szerint a benzinkutak integrált töltőállomásokká válnak az utazó emberek számára, bármilyen közlekedési eszközzel utaznak, és bármilyen szolgáltatásokra van szükségük: friss termékek vásárlása, kávészünet vagy elektromos járművek töltése. Az átalakulási folyamat során a vállalat célja a folyamatos újítás és az, hogy a fogyasztók első választása maradjon.

„Folytatjuk Románia egyik legnagyobb töltőállomás-hálózatának kiépítésére vonatkozó fej-

lesz átjárható a roaming szolgáltatásnak köszönhetően.

„A MOL regionális szinten, 2018 óta van jelen az elektromos töltési szolgáltatások piacán, ezáltal folyamatosan figyeltük mind a piaci változásokat, mind az elektromos járművek tulajdonosainak igényeit, és ezekre alapozva indítottuk el az elektromos töltési szolgáltatásokat és az infrastruktúra fejlesztését. Egy olyan szakaszhoz értünk, amelyben ügyfeleink kényelmét jelentősen tudjuk növelni, hiszen az alkalmazás révén egy igényeikhez igazított, innovatív platformot biztosítunk nekik” – nyilatkozta Tóth-Fekete Róbert, a MOL csoport e-mobilitási igazgatója.

A MOL csoport jelenleg a régió hat országában 168 elektromos töltőállomást üzemeltet, amelyek közül 79 Magyarországon található. Romániában

23 elektromos töltő áll az ügyfelek rendelkezésére a MOL töltőállomásain. Regionális szinten 2021 végére a töltők száma eléri a 200-at, így hamarosan kényelmesen vezethetjük saját elektromos autónkat a cseh határtól az Adriai- vagy a Fekete-tengerig.

Az Európai Unió által társfinanszírozott NEXT-E program keretében a MOL és stratégiai partnerei (E.ON, HEP, benzin, BMW, Nissan) összesen 252 elektromos töltőt telepít hat országban (Csehország, Szlovákia, Szlovénia, Horvátország, Magyarország és Románia), egymástól 70-80 km távolságra.

További információk a MOL Plugee-ről és a NEXT-E projektről: <https://molplugee.hu/hu> és <http://next-e.eu/>.

A SURTEC műszaki barkácsáruház
a következő
állások betöltésére

keres munkatársakat:

*** eladókat**
*** sofőrt 3,5 tonnás kocsira árukiszállításra**

Amit kínálunk:
– vonzó fizetés + bónuszok és ebédjegy
– speciális képzések
– karrierlehetőség

Az önéletrajzokat a Surtec áruház vevőszolgálatánál lehet benyújtani,
vagy a következő e-mail-címre elküldeni: surtec@surubtrade.ro

Tánczos Barna széles körű kivizsgálást sürget

„Széles körű kivizsgálásra van szükség az országban minden Azomureşhez hasonló termelőegységben. Erről egyeztettem Lucian Bode belügyminiszterrel is. Az elmúlt héten ez a harmadik tüzeset, éppen ezért alapos kivizsgálásra van szükség, ahol a környezetvédelmi őrség, a kazánok, magasnyomású tartályok és emelőszervezetek állami felügyelete (ISCIR) és az Országos Katasztrófavédelmi Felügyelőség közösen végez országos ellenőrzést minden ilyen jellegű helyen, hogy azonosítsuk a potenciális veszélyforrásokat, hogy megbizonyosodjunk arról, hogy a megfelelő technikákat alkalmazzák, és betartják a hatályos törvényeket” – nyilatkozta Tánczos Barna környezetvédelmi miniszter az Azomureş kombinátban történt robbanásról. Elmondta, hogy a berendezést az előírások szerint leállították, a lángokat megfékeztek, és a mérések alapján nincs ammóniaszivárgás.

Mint ismert, keddről szerdára virradó éjjel 1.02 órakor a 3-as számú ammóniagyártó berendezés beindításkor egy technikai meghibásodás robbanást, majd tüzet okozott. A hatóságok szerint a nagy erejű robbanás oka az volt, hogy megrepedt egy cső, amelyen keresztül szintézisgázt szállítottak rendkívül nagy nyomáson. A 3-as számú ammóniatelep júniusban esett át technikai ellenőrzésen. (RMDSZ-tájékoztató)

Nem változott az alapkamat

A Román Nemzeti Bank igazgatótanácsa szerdai monetáris politikai ülésén változatlanul 1,25 százalékon tartotta az alapkamatot Romániában, amely így továbbra is a történelmi mélypontra számító szinten marad – közölte szerdán a központi bank. A jegybank a kereskedelmi bankok kötelező lej és valuta tartalékrátáját sem módosította. Az alapkamat január óta változatlan, akkor az igazgatótanács 25 bázisponttal csökkentette 1,50 százalékról. Májusban 3,8 százalékra gyorsult az éves inflációs ráta, miután áprilisban 3,2 százalékkal nőttek a fogyasztói árak éves összevetésben. A jegybank az idén év végén 4,1 százalékos inflációra számít, miután májusban újból felfele módosította 0,7 százalékponttal a prognózisát. Előzőleg március közepén is 0,9 százalékponttal emelte az ideai várakozását az eredetileg prognosztizált 2,5 százalékhöz képest. A jegybank előrejelzése szerint a fogyasztói árindex 2022-ben várhatóan 3 százalékra mérséklődik. (MTI)

A Magyar Unitárius Egyház során következő főtanácsai és zsinati ülései

A Magyar Unitárius Egyház Főtanácsa 2021. július 9-én ülésezik Kolozsváron, a belvárosi unitárius templomban, illetve Budapesten, a Bartók Béla Unitárius Egyházközség templomában. (A két helyszínen egyidejűleg zajló ülések résztvevői között távközlési kapcsolat biztosítja az együttes tanácskozás feltételeit.)

A főtanácsai ülés napirendjén főhatósági választások is szerepelnek. Az egyház legfőbb döntéshozó és felügyelő hatósága a 2021–2027 közötti megbízási időszakra megválasztja a fő tisztségviselőit – a püspökön kívül –, vagyis a két főgondnokot, a főjegyzőt és a közügyigazgatót, ugyanakkor a Középfokú Fegyelmi Bíróság tagjait. Az ülés tárgysorozatán jogszabályalkotás is szerepel, éspedig az egyházi testületek távközlés útján történő ülésezése és írásbeli határozathozatala szabályzatának az elfogadása.

Az egyház zsinata másnap, július 10-én változatlan helyszíneken ülésezik. Kiemelt tárgysorozati pont a püspökválasztás és a Felsőfokú Fegyelmi Bíróság tagjainak megválasztása a 2021–2027 közötti megbízási időszakra.

A zsinati választások szünetében istentiszteletre és úrvacsoravételre kerül sor. A választási eredmények bejelentése után az újonnan megválasztott püspök és a Felsőfokú Fegyelmi Bíróság tagjainak szolgálati eskütetele hangzik el.

Az egyház sajtóosztálya mindkét főhatósági ülést követően közleményt bocsát ki.

Bíró Sára médiareferens

**A hirdetési rovatban
megjelent közlemények,
reklámok tartalmáért
a hirdetésfeladó
vállalja a felelősséget!**

ADÁSVÉTEL

RABLAPROGRAMBA illő autót vásárolnék. Az elszállítását és forgalomból való törlesztést vállalom. Tel. 0748-882-828. (12375-I)

LAKÁS

KIADÓ 2 szobás tömbházlakás a Szabadság utcában. Tel. 0771-653-905. (-I)

MINDENFÉLE

KÉSZÍTÜNK, szerelünk: külső műanyag és alumíniumredőnyöket, szalagfüggönyöket, belső redőnyöket, szúnyoghálókát. Tel. 0744-121-714, 0766-214-586. (12427)

ENGEDÉLYEZETT cég vállal tetőkészítést bármilyen anyagból, mindenféle kisebb javítást, cserépforgatást, ácsmunkát, festést, vakolást, bádógosmunkát, régi épület lebontását, szigetelést. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. A kiszállítás ingyenes. Tel. 0736-270-341. (11688)

MAROSVÁSÁRHELYI gyümölcsös-kertem rendezésére embert keresek (a kert a Negoiuului utcában van, és főleg kaszálni kell). Tel. 0747-537-035. (sz.-I)

ELHALÁLOZÁS

Fájó szívvel tudatjuk, hogy
SIMON MARGIT
szül. Veres
életének 84. évében 2021. július
4-én csendesen eltávozott közü-
lünk. Örök nyugalomra a maros-
vásárhelyi katolikus temetőben
helyezzük 2021. július 8-án, csü-
törtökön 13 órakor.
Búcsúznak tőle gyászoló
gyermekai: Enikő és Laci.
12738-I)

Fájó szívvel búcsúzunk szeretett
barátnőnkől,
IBITÖL.
Éva és Pityu.
Nyugodj békében! (-I)

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

A MAROSSZENTGYÖRGYI GASTROMETAL MAGÁNCÉG LEMEZHAJLÍTÓ-GÉPKEZELŐ SZAKEMBEREKET alkalmaz be-tanítással. Érdeklődni a 0728-328-881-es telefonszámon, az önéle-trajzokat a jobs@gastrometal.ro e-mail-címre várják. (65759-I)

A KOVÁCS PÉKSÉG BŐVÍTI CSAPATÁT. Marosszentgyörgyre, az új bemutatóüzletünkbe, ami egyben kávézó is, személyzetet alkalmazunk. Ha Ön kedves, ápoltság és lelkiismeretes, akkor a csapatunkban a helye. Részletekért hívja az alábbi telefonszámok egyikét: 0770-595-255, 0733-052-106. (65759-I)

A KOVÁCS PÉKSÉG alkalmaz személyzetet a következő munka-körökbe: RAKTÁROS, GÉPKOCSIVEZETŐ, SZELETELŐ. Bő-vebb felvilágosítás a 0735-543-042-es telefonszámon 8-17 óra között. (22711-I)

ÁLLATGONDOZÓT alkalmazunk teljes ellátással. Tel. 0744-624-809. (22714)

MEGEMLÉKEZÉS

Szívünk legmélyebb fájdalommal emlékeztetjük mindazokat, akik ismerték és szerették a drága gyermekünket, édesapát, testvért és jó barátot,

HORVÁTH ISTVÁNT,
hogy július 8-án van halálának 23. évfordulója.

Kegyelttel őrizzük drága szép emlékeit. Nyugodj békében!

Bánatos szülei, testvére, Kálmán családjával, leánya, Zsuzsi. (12421)

Elvesztettük azt, akit annyira szerettünk, jókedvünk, nyugalmunk vele elvesztettük. Üres már a lakás, nincs kit hazavárjunk, ezért nem jön éjjel a szemünkre álom. Majd ha elindulunk, napjaink letelvének, karjaid várnak az út végén.

„Tudom, hogy búcsú nélkül oly messzire mentem, tudom, hogy megsíratok nagyon gyakran engem. Nyugodjatok bele, most már nincs mit tenni, ahol én vagyok, onnan nem lehet hazajönni. Szerettem volna még köztetek lenni, de a halál legyőzött, el kellett menni.”

Könnyes az út, amely síroddhoz vezet, a Jóisten örökön pihenésed felett. Két kezed munkáját mindenhol látjuk, áldott, szép emléked szívünkbe zárjuk. A fájdalmat leírni nem lehet, csak letörölni az érted hulló könnyeket. Könnyes szemmel tekintünk az égre, kérjük a Jóistent, hogy nyugtasson békében.

Fájó szívvel emlékezünk július 8-án a siklódi születésű

BALÁZS JÓZSEFRE

halálának második évfordulóján.

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Emlékét szívemben őrizi felesége, fia, lánya, két unokája és menyé.
(12439-I)

Fájó szívvel tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, nagymama,
testvér, anyós és rokon,

NEMES MÁRIA
- zongoratanárnő -

2020. november 17-én, életének 79. évében örökre megpihent.

Hamvait 2021. július 9-én, pénteken 12 órától helyezzük örök nyugalomra a marosvásárhelyi református temetőben.

„Beteg teste elpihent már,
de lelke mindig velünk jár,
mert nem hal meg, kit eltemetnek,
él, kit igazán szeretnek.”

Emléke legyen áldott,
nyugalma csendes.

A gyászoló család.

SZAKORVOSI VIZSGÁLATOK IDŐPONTJA A DORA OPTICS KABINETEKÉBEN

MAROSLUDAS
MINDEN HÉTFŐN
IDŐPONTFOGLALÁS: 0735 786 853

DICSŐSZENTMÁRTON
MINDEN SZERDÁN
IDŐPONTFOGLALÁS: 0736 386 353

SZÁSZRÉGEN (LIBERTĂȚII)
HÉTFŐN, SZERDÁN ÉS CSÜTÖRTÖKÖN
IDŐPONTFOGLALÁS: 0736 386 353

SZÁSZRÉGEN (CARDINAL)
KEDDEN ÉS CSÜTÖRTÖKÖN DR. SZATMÁRI JUDIT
HAVONTA EGYSZER DR. MADARAS ZOLTÁN
IDŐPONTFOGLALÁS: 0728 908 856

MEDGYES, SZELEN MEGYE
LÁTÁSVIZSGÁLAT HÉTFŐN KEDDEN, SZERDÁN ÉS
CSÜTÖRTÖKÖN
IDŐPONTFOGLALÁS: 0735 830 678

NYÁRÁDSZEREDA
LÁTÁSVIZSGÁLAT MINDEN KEDDEN
IDŐPONTFOGLALÁS: 0733 553 973

MAROSVÁSÁRHELY (KÖZPONT)
MINDEN NAP
IDŐPONTFOGLALÁS: 0733 553 976

MAROSVÁSÁRHELY (TUDOR)
HÉTFŐ, KEDD, CSÜTÖRTÖK, PÉNTEK
IDŐPONTFOGLALÁS: 0755 088 379

Az Ecolect Maros társulás felhívása

Hulladékgazdálkodási kampányt indít az Ecolect Maros Önkormányzatok Közötti Fejlesztési Társulás a Fókusz Öko Központ környezetvédő civil szervezetrel közösen 2021 júliusában *Komposztáljunk otthon!* jelmonddal.

Jelenleg a világ több országában az integrált városi hulladékgazdálkodási rendszer fontos részeként felhívják a figyelmet a komposztálás szükségességére, hasznára. Ezért világszerte több népszerűsítő akciót kezdeményeztek, amelyek célja megismertetni az emberekkel, hogy mind társadalmi, mind gazdasági téren fontos a háztáji gazdaságokban felgyűlő, lebomló biohulladék komposztálása. *A nemzetközi komposztálási figyelemfelkeltő hét* (International Compost Awareness Week) is egy ilyen nagyszabású rendezvénysorozat, ahol több népszerűsítő, oktató jellegű akciót kezdeményeznek. Az idei hét témája, jelmondata: *Termelj, táplálkozz... komposztálj... ismételd!* (Grow, Eat... COMPOST... Repeat).

A Maros Megyei Tanács által finanszírozott integrált hulladékgazdálkodási rendszer hét övezetében (1-es zóna központja: Kerelőszentpál, 2-es zóna: Marosvásárhely, 3-as: Segesvár, 4-es: Szászrégen, 5-ös zóna: Dicsőszentmárton, 6-os: Balavásár, 7-es: Mezőricse) levő hasznélvezők kb. felének ingyen komposztálóedényeket osztottak ki.

A *Komposztáljunk otthon!* versennyel szeretnénk a vidéken lakókat rávezetni arra, hogy a meglévő infrastruktúra használata lehetővé teszi a környezeti feltételek javítását, komposztálással kevesebb hulladék kerül a kerelőszentpáli regionális lerakóba.

Az első lépésben a következő községekben tartanak majd a biohulladék komposztálását ismerető-oktató egyéni tájékoztatókat: Nyárádszentlászló (1-es övezet), Dános (3-as övezet), Marosvécs (4-es övezet), Vámosgálfalva (5-ös övezet), Balavásár (6-os övezet), Mezőricse (7-es övezet). Erről az említett polgármesteri hivatalokkal együttműködési szerződést köt az Ecolect Maros.

Az akciót egy naptári évig követik, ebben az időszakban bemutatók lesznek, írott és audiovizuális népszerűsítő anyagokat készítenek, továbbá azt is jegyzik, hogy hány magángazdaságban komposztálják majd a hulladékot, milyen fázisban van a projekt, figyelemmel kísérik a minőségi mutatókat, találkozókat, megbeszéléseket szerveznek a tapasztalt hiányosságok kiküszöbölésére, a gyakorlati javaslatok népszerűsítésére, hogy minél szélesebb körben alkalmazzák megyénkben az integrált hulladékgazdálkodás e fontos formáját.

Azzal a meggyőződéssel, hogy a közös erőfeszítésnek köszönhetően a komposzt visszatérhet a természetbe, az Ecolect Maros társulás felkéri az érintetteket, hogy vegyenek részt a *Komposztáljunk otthon!* versenyen, és jelentkezzenek minél többen. A verseny szabályzata letölthető a www.adiecolectms.ro honlapról, ugyanakkor megtalálható az ADI Ecolect Maros Facebook-oldalán is, ahol a jelentkezési feltételek is tanulmányozhatók.

Az ADI Ecolect Maros csapata

PSZICHOTRILLÁK
VASÁRNAP 17⁰⁰

ETV

therezia[®]
Mezőpaniti tejtermékek...

NON STOP
állunk rendelkezésedre!

RexoGold
a te zálogházad

Str. Frantz Liszt nr. 11
Telefon: 0265 - 25.11.11
Mobil: 0748 - 25.11.11
www.rexogold.ro

*A képeken látható termékek csak szemléltető jellegűek

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó	- 118-932	• Prefektúra	- 0265/266-801
- információ	- 118-932	• RDS-RCS	- 0365/400-401
- általános	- 118-800	- 0365/400-404	- 0365/400-404
• Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás):	112	• Áramszolgáltató vállalat - vidék	- 0800-801-929 - 0265/929
• Rendőrség	- 0265/202-305	• Delgaz Grid	- 0265/200-928 - 0800/800 928
• SMURD (betegekkel kapcsolatos információk)	- 0265/210-110	• Aquaserv: - hideg víz-csatorna	- 0265/215-702 - 0265/208-888
• Sürgősségi szolgálat: - gyermekeknek	- 0265/210-177	- közönségszolgálat	- 0265/208-800 - központ
Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal	- 0265/268-330	- 08008 208-888	
GYULAFEHÉRVÁRI CARITAS, otthongondozó szolgálat, 8-16 óra között:	0736-883-110	• Fogyasztóvédelmi hivatal	- 0265/254-625
• Optika-Optofarm	- 0265/212-304 - 0265/312 436 - 0265/250-120 - 0265/263 351	• Vasútállomás	- 0265/236-284
• Optolens szemsebészet	- 0265/263-351	• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás Nemzetközi halottszállítás	- 0265/215-119 - 0744-282-710
• Marmed	- 0265/250-344	• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.)	- 0265/263-865
járóbeteg-rendelő:	- 0756-468-658 - 0729-024-380	• koporsók, kellékek, koszorúk	- 0745-606-215 - 0745-606-269
Labor	- 0751-114-307	és halottszállítás	- 0758-047-604
e-mail: marmed@marmed.ro , www.marmed.ro		• Maros megyei RMDSZ	- 0265/264-442 - 0265/262-907
• Dora Optics	- 0733-553-976		
• Dora Medicals	- 0265/212-971		
• Radiológia, echográfia Dr. Jeremiás István	- 0265/222- 446		
• Emma vendéglő, hidegtálak készítése	- 0740-083-077 - 0365/404-664		

**Méltányos reklámdíj fejében
állandó szereplője lehet
a FONTOS TELEFONSZÁMOK
rovatnak.
Várjuk jelentkezését
a 0265/268 854-es telefonon.**

Marosvásárhelyi 96 FM
Rádió Románia 106,8 FM
www.marosvasarhelyiradio.ro 1323 AM